Leto LXXV., št. 133 Spedizione in abbonamento postale. Poštnina plačana v gotovini. Ljubljana, sobota 12. junija 1943-XXI Cena 50 cent.

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINIJEVA ULICA 5 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izhaja vsak dan opoldne — Mesečna naročnina 11.— lir.
IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglase iz Kraljevine Italije in inozemstva ima UNIONE PUBBLICITÀ ITALIANA S. A., MILANO
Računi pri poštno čekovnem zavodu: Ljubljana štev. 10-351
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITÀ ITALIANA S. A., MILANO.

Eroica difesa di Pantelleria

La nuova intimazione di resa respinta — 20 velivoli nemici abbattuti

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica:

Poderose formazioni avversarie di bombardieri e di caccia si sono susseguiti ininterrottamente, ieri e questa notte, su Pantelleria il cui presidio, quantunque martellato dall'azione di un migliaio di apparecchi, ha fieramente lasciato senza risposta una nuova intimazione di resa.

Cacciatori del 53° stormo e 160° gruppo, arditamente impegnatisi contro forze numericamente superiori, abbattevano in ascaniti combattimenti dodici velivoli; pure nel cielo dell'isola otto aerei venivano distrutti dall'aviazione germanica che inoltre, nei pressi di Capo Bon, intercettava e faceva precipitare in mare due »Curtiss«.

Al largo di Capo Bianco (Tunisia), nostri aerosiluranti hanno attaccato un convoglio, colpendo un piroscafo da tremila tonnellate.

Sette nostri velivoli non hanno fatto ritorno dalle operazioni della giornata.

Un apparecchio nemico che aveva tentato di effettuare un azione di mitragliamento contro alcune motovedette lungo la costa Calabria, è stato abbattuto dalle artiglierie della difesa.

Junaška obramba Pantellerije

Ponovni poziv za predajo odklonjen — 20 sovražnih letal sestreljenih

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 11. junija naslednje 1112. vojno poročilo:

Včeraj in ponoči so se neprestano ponavljali napadi močnih oddelkov sovražnih bombnikov in lovcev na Pantellerijo, katere posadka je ponosno ostavila brez odgovora ponovni poziv k predaji, dasi nanjo udarjajo neprestane akcije kakega tisoča letal.

Lovci 53. jate in 160. skupine so se drzno zapletli v boj proti številčno močnejšim silam ter so v hudih bojih sestrelili 12 letal. V zraku nad otokom je bilo pokončanih še 8 letal po zaslugi nemškega letalstva, ki je v bližini rta Bona prestreglo in zrušilo v morje 2 letali tipa »Curtiss«.

Na morju pri Belem rtu (Tunizija) so naša torpedna letala napadla neki konvoj in zadela 3000 tonski parnik.

7 naših letal se ni vrnilo z operacij tega dne.

Sovražno letalo je skušalo napasti in obstreljevati nekoliko motornih izvidnic vzdolž obale Kalabrije, toda obrambno topništvo ga je sestrelilo.

Trpljenje ujetnikov

Rim, 11. jun. s. Kapitan Umberto Visetti, imetnik zlate kolajne, prostovoljec v petih vojnah, sedemkrat ranjen in večkrat odlikovan, povratnik iz ujetništva v Avstraliji se takole izraža v nekem pismu tovarišu: Blagor Tebi, ki nisi spoznal strahot ujetništva. Bolje je, stokrat bolje tisočkrat umreti, kakor izgubiti svobodo svoje osebnosti in celo svoje ime. Bili smo številke, poklicane ž žvižgom kakor bi bili ovce. Nekaj človeških bitij smo tudi tam našli, toda v splošnem so pa bile hijene, gangsterji.

Iz Odredbenega lista PNF

Rim, 11. jun. s. Odredbeni list PNF objavlja: Navedbe: Junaško so padli v borbi fašisti Lodovico Artusi, tajnik GUF-a v Poli; Silvio Zanoni, član direktorija fašija v Mezzolombardu (Trento); Giuseppe Comper, podzaupnik krajevne skupine fašija v Madruzzu (Trento); Ercole Saverioni, svetovalec fašija v Colle S. Maria (Teramo); Aurelio Manfrini, vodja skupine fašija v La Speziji.

1. Drugi odstavek odredbenega lista št. 178 z dne 25. marca 1943-XXI, ki se tiče obnove izkaznice PNF za fašiste, padle v borbi in njih navzočnosti v vrstah, se izvaja tudi za fašiste, ki so padli ob sovražnih vojnih napadih.

2. Za generalne inspektorje GIL-a so imenovani naslednji tovariši: Giovanni Tabrera-Castelli, Antonio D'Oro, Claudio Laconi, Vincenzo Morello, Antonio Valli, Ezio Ballucci (za zdravstveni odsek), Vincenzo Impolo (za upravni odsek).

3. Z imenovanimi zveznimi tajniki prenehajo dolžnosti podtajnikov, zaupnic in podzaupnic ženskih fašijev. Tovariši in tovarišice na teh položajih ohranijo svoje delovanje v organizacijah in uradih, katerim so dodeljeni, kot sodelavci.

4. Pod pokroviteljstvom ženskih fašijev, narodne ustanove za zaščito mater in otrok in ob sodelovanju fašističnih poljedelskih konfederacij je bil izdelan načrt, s katerim se bo kar najbolj podpiralo ustanavljanje začasnih otroških zavetišč za čuvanje in podpiranje otrok delavk v poljedelskih podjetjih. Predvidena so tudi zavetišča za otroke žanjic in delavk pri mlačvi v pokrajinah srednje in južne ter otočne Italije in zlasti v onih, ki so najbolj zaposlene z žetvijo. Ustanova ONMI je zagotovila svoje popolno sodelovanje. Zvezni tajnik in zaupnice ženskih fašijev bodo to primerno in koristno pobudo kar najbolj podprle.

Nov uspeh podmornic

V borbah s konvoji je bilo potopljenih 9 ladij s 43.000 t Letalski boji na vzhodu

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 11. jun. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Z vzhodne fronte poročajo samo o delovanju izvidniških in napadalnih oddelkov.

Pri poskušenem napadu močnih sovjetskih letalskih sil na nemška letališča za fronto so se v srednjem odseku vzhodne fronte razvili hudi letalski boji, pri katerih je imel nasprotnik težke izgube.

V noči na 11. junija so nemška težka bojna letala napadla neko sovjetsko oborožitveno tovarno.

V Sredozemlju so nemški in italijanski lovci sestrelili včeraj 22 sovražnih letal.

Nemške podmornice so potopile v hudih borbah proti zaščitnim konvojem in posameznim enotam 9 ladij s skupno 43.000 br. reg. tonami in dosegle torpedne zadetke na dveh nadaljnjih ladjah.

V času od 1. do 10. junija so pomorske oborožene sile in protiletalsko topništvo z morja uničile 10 sovražnih letal.

Boji na vzhodu

Berlin, 11. jun. s. Doznava se iz pristojnega vira, da so na vzhodni fronti Mannerheimove čete v finskem odseku, operirajoče južnozapadno od jezera Seg, prebile sovražne postojanke v odseku kakih 900 metrov in uničile 90 kazemat in 30 utrdbic in zaklonov. Boljševiki so izgubili nad tisoč mož. Osvojenih je bilo več skladišč streliva.

Rdeči so včeraj znova skušali napasti z močnimi letalskimi silami nemška oporišča v srednjem odseku. Obramba je zdrušila 62 sovražnih letal, 18 od teh so sestrelili lovci španskih divizij, topništvo in letalstvo je pa zrušilo nadaljnjih 8 sovražnih letal. V celoti so Sovjeti včeraj izgubili na vsej vzhodni fronti 92 letal. Nemško letalstvo je izgubilo 3 letala. Skupine nemških težkih bombnikov so znova napadle industrijsko središče Gorkij, kjer so nastali obširni požari. Dve nemški letali se nista vrnili.

V Finskem zalivu so nemški strmoglavci potopili eno sovjetsko oskrbovalno ladjo. Po vesteh, ki so davi prišle z vzhoda, so boljševiki tudi včeraj silovito napadli črte, katere so Nemci zasedli v preteklih dneh o odseku Miusa. Nemško topništvo je obstreljevalo zbirališča sovražnih čet, ki so se pripravljale za napad in jih razpršile.

Berlin, 11. jun. s. Tudi včeraj se je borbeno udejstvovanje v raznih odsekih vzhodne fronte omejilo na operacije krajevnega značaja. Močno je pa bilo delovanje nemškega letalstva, ki je v južnem odseku fronte učinkovito napadlo letalska oporišča in zbirališča sovražnih čet in v srednjem odseku bombardiralo važne sovjetske naprave. Pri poizkusu napada na nemška letališča v srednjem odseku z očitnim namenom, da bi se nemškemu letalstvu preprečili smrtonosni napadi, ki so bili značilni za zadnje dni, je sovražnik utrpel ogromne izgube. Okrog 19. ure včeraj so nemški lovci prestregli boljševiške letalske skupine, ki so letele v višini od 500 do 4.000 metrov. Nemško protiletalsko topništvo in lovci so prisilili sovražna letala, da so se znebila svojih tovorov bomb. Sestreljena so bila številna letala. Protiletalsko topništvo in nemški lovci so sestrelili skoraj polovico sovražnih letal. Ostanki sovražnih skupin so se obrnili. Naša letala so jih zasledovala do onkraj boljševiških črt. Glede živahnih topniških dvobojev, ki se nadaljujejo na področju Kantalakše, se doznava, da je bilo od 6. maja do 5. junija od 78 sovražnih baterij, katere so nemški izvidniki izsledili, 52 prisiljenih k molku.

Ogromne angloameriške letalske izgube v maju

Berlin, 11. jun. s. V mesecu maju so nemški lovci, protiletalsko topništvo letalstva, nočni lovci in edinice vojne mornarice nad nemškim ozemljem in zasedenim ozemljem na zapadu sestrelili 538 angloameriških letal. Sovražnik je nadalje izgubil z gotovostjo mnogo hudo poškodovanih letal, ki so strmoglavila med povratnim poletom v morje ali na angleško ozemlje. Več kot dve tretjini uničenih sovražnih letal je večmotornih bombnikov. Te izgube predstavljajo 7 askader v vojnem času. Izgube ljudi pa znašajo okrog 3000 mož letalskega osebja, ki so bili v dolgih letih vaj izvrstno izvežbani in na katere nasprotnik ne more več računati.

Novi Visoki komisar Ljubljanske pokrajine

Rim, 11. jun. s. Z dekretom je bil imenovan za Visokega komisarja Ljubljanske pokrajine nac. svetnik dr. Giuseppe Lombrassa in to s 15. junijem t. l.

Italijanski čudež

Nemški list o neizčrpnem viru sil italijanskega naroda in brezprimernem junaštvu pri obrambi svojih pravic

Monakovo, 11. jun. s. V članku z naslovom »Rimskega kova« piše »Abendzeitung«, da vstopa Italija v četrto leto vojne s pogumom in zaupanjem, čeprav se je vojna približala njenemu ozemlju in navzlic brutalnim letalskim terorističnim napadom nasprotnikov. V treh letih je Italija prestala hude preizkušnje, ko je njen sovražnik dosegel kolonijalni imperij, toda junaška obramba tega ji zagotavlja za vedno v Afriki sveto mesto, zapečateno v mirni dobi z znojem njenih delavcev, v vojni pa s krvjo njenih najboljših sinov. Ta srdita borba Italije za njene življenjske pravice in za njeno bodočnost ima neizčrpne vire sil v velikem procesu obnavljanja, ki ga je izvršil fašizem v italijanskem življenju, ter v granitni trdnosti družine, ki zna prenašati silo udarcev sovražnika in kaže nepričakovane sile in energije, katere so v sovražnem taboru označili kot italijanski »čudež«. Sovražnik se noče vdati in spremeniti svoje mišljenje in prepričanje o fašistični Italiji ter seveda podcenjuje njeno silo. Sovražnik noče priznati Italiji odporne sile, ki jo rad pripisuje sebi ter ne more razumeti, da se sleherna nasprotnikova ponudba smatra pri Italijanih Mussolinija kot udarec njih narodni časti. V treh letih vojne je Italija dokazala junaštvo brez primere. V tej vojni je Italija dokazala svetu ponovno, da je hraniteljica in dedič starih rimskih tradicij. Ob strani Nemčije deli sedanjost in bodočnost in nihče ne bo mogel odvzeti obema narodoma zmage, najmanj pa anglosaško piratstvo.

Priznanje italijanskim delavcem v Nemčiji

Poslanica voditelja nemške delovne fronte dr. Leya

Berlin, 11. jun. s. List »Il Camerata« objavlja v zadnji številki naslednjo poslanico šefa nemške delovne fronte dr. Leya italijanskim industrijskim delavcem, ki se vračajo v domovino:

Italijanski industrijski delavci! Že leta ste ob strani nemških tovarišev delavcev opravljali z delom v nemški oboroževalni industriji svojo dolžnost in dragoceno prispevali k skupni borbi. Vračate se v Italijo, pozvani od vašega Duceja, da vas zaposli v italijanski vojni industriji v okviru totalne mobilizacije vseh sil vaše domovine. Tako boste še naprej služili tudi na novem delovnem mestu veliki stvari, za katero ste doslej delali v Nemčiji: Osvoboditvi Evrope židovsko-plutokratsko-boljševiške nevarnosti, ustvariti novega reda pravice in in varne bodočnosti naših narodov. V preteklih letih ste bili najvarnejše jamstvo prijateljstva med italijanskim in nemškim narodom. Z velikimi skupnimi napori, ki so trajali leta v dnevnem vztrajanju. Pred krvavimi učinki vojne, ki se je razširila do narodnega ozemlja, so se italijanski in nemški delavci naučili spoznavati se in ceniti se ter zaupati drug drugemu. Prijateljstvo in tovarištvo, ki sta se tako stvorila, bosta vezala neločljivo naše narode tudi v bodočnosti. Nemški narod se vam zahvaljuje za vaše, v vojne namene tako važno udejstvovanje, ki je bilo nagrajeno z očitnim znatnim uspehom. Živel Duce! Živel Hitler! — Robert Ley.

Mogočen blok duhov in orožja

Generalni komisar za delo Sauckel o vojnem potencialu držav Osi

Berlin, 11. jun. s. Listi se danes v glavnem bavijo z govorom, katerega je včeraj imel v Pragi generalni komisar za delo Sauckel, ki je govoril o organizaciji in zaposlitvi človeškega potencijala, ki je zdaj na razpolago nemški vojni industriji. Potencijal delovnih sil, ki je danes na razpolago Osi, znaša po računih in zadnjih statistikah, kakor zatrjuje Sauckel, 380 milijonov ljudi. V sami Nemčiji dela danes dvakrat več delavcev kakor v prvi svetovni vojni. Listi omenjajo nadalje, da je zlasti prehrana nemških delavcev danes mnogo boljša kakor med prvo svetovno vojno, kar je logično v prid ritmu in kakovosti vojne proizvodnje. Glede na te številke in te ugotovitve je Sauckel obravnaval na kratko trenutni položaj in izjavil, da je odnos sil danes ugoden za Nemčijo tudi in zlasti s strateškega stališča. Tedaj je zatrdil govornik: Čeprav so Angleži razpolagali z velikim silami in viri, so dospeli v zaključno fazo vojne precej oslabljeni, tako skoraj kakor Nemčija, ki v zadnji odločilni četrt uri iz zdaj znanih razlogov ni imela zadostne energije, da bi vztrajala toliko časa, da bi se tehtnica nagnila njej v prid. Leta 1918, je nadaljeval Sauckel, nismo imeli oporišč ob Atlantski obali in nismo nadzirali Rokavskega preliva in drugih važnih letalsko pomorskih strateških točk. Naše čete so se morale boriti pred Verdunom, ob Somi in v Flandriji. Tedaj so se leto za letom vrstile vedno nove ofenzive. Komaj se je ena nehala., se je že druga začela in to je značilo izgubo na tisoče najboljših vojakov; takih izgub danes niti najmanj ne beležimo. Danes je položaj čisto drugačen kakor tedaj, je zaključil govornik. Danes se mogočen blok duhov in orožja, ki ga dviga velika ideja, bori v prepričanju v končno zmago.

Nemška gospodarska politika

Gospodarski minister dr. Funk o dinamiki narodno-socialističnega vojnega gospodarstva

Monakovo, 12. jun. s. Nemški gospodarski minister dr. Funk je govoril o nemški gospodarski politiki. Opozoril je na važnost Monakova in omenil čase pred 100 leti, ko je nemški gospodarstvenik Friderik List napisal knjigo o umnem sistemu političnega gospodarstva, v kateri je smatral prebivalstvo za središče gospodarske misli. Šele zdaj po enem stoletju so se uresničili njegovi nauki z narodno socialistično gospodarsko politiko. Veliki nemški Rajh, katerega si je List želel v vsej gorečnosti svojega patriotizma, je ustvaril Hitler. S svojo resnično preroško bistrovidnostjo je List predvideval usodo Anglije, ki se bo morala po njegovem pred stoletji izraženem mnenju prilagoditi združeni Evropi ali pa postati vazal ameriškega gospodarskega imperializma. Minister je nato govoril o novi nemški gospodarski organizaciji, zatrjujoč, da imajo pokrajinske gospodarske zbornice namen zagotoviti enotno gospodarsko politiko in tudi prispevati, da se organizacije zbornic usmerijo proti prevladujoči gospodarski panogi na področju posameznih zbornic. Kaj je mogoče doseči z umno uporabo pobud organizacij in posameznikov, je pokazalo svetu poročilo ministra Speera o brezprimernih uspehih nemške oborožitvene proizvodnje. Tudi najbolj skeptični bodo zdaj prepričani o znatni sili in stalnem naraščaju nemškega vojnega potecijala. Ta ogromen vojni napor je izšel iz narodno socialističnega duha. Uspeh nemške nacionalizacije ni bil dosežen s svobodno konkurenco in ne z možinsko proizvodnjo in popolnim mehanizirajem dela, kakor v Ameriki in pri boljševikih, temveč izključno na ta način, da se je nemška oboroževalna industrija zbrala v skupnosti izkušenj in proizvodnje, tako da so vse tehnične in organizacijske pridobitve v napredku postale skupna last industrije. Na ta način so se uspehi pomnožili. Zdrava struktura nemškega gospodarstva se je obdržala, ker so majhne in srednje industrije, ki so ostale v velikem številu in bile celo ojačene, lahko izdelovale topove v serijah. Dobra in pravilna organizacija nepozabnega dr. Todta in njena zaključitev po ministru Speeru je imela velik vpliv na celoten uspeh. Načela te organizacije so bila zgledna za novo usmeritev nemške gospodarske organizacije. Čim hujša je vojna in čim večje je povpraševanje po delovni sili, tem močnejša postaja dinamika narodno socialističnega vojnega gospodarstva. Minister Funk je nato govoril o denarnem nesporazumu med Angleži in Američani, ki kaže posebno jasno globoka neskladja v sovražnem taboru. Angleži bi se radi rešili Amerike s »svetovnim denarjem«, Američani pa se naslanjajo v glavnem in brezobzirno na zlato, s katerim razpolagajo. Glede tega so sile Trojnega pakta ravnodušne, kajti denar, ki ni stabiliziran na delu in stvaritvah naroda, na trdih cenah in plačah, na zaupanju in disciplini, je samo organizem brez krvi. Minister Funk je ob zaključku pozval narodno gospodarstvo, naj zastavi vse sile in še s tem poveča doslej dosežene uspehe v svrho dosege zmage.

Taj priznal NDH

Bangkok, 11. jun. s. Tajska vlada je priznala z datumom 30. aprila 1943, oziroma 8. maja 1943 Neodvisno Hrvatsko Državo in Slovaško.

Vladar sprejel novega hrvatskega poslanika

Rim, 11. junija. s. Nj. Vel. Kralj in Cesar je danes ob 10.30 sprejel v avdijenci Eksc. dr. Anteja Nikšića, ki je vladarju izročil poverilna pisma, s katerimi je postavljen v svojstvu izrednega odposlanca in opolnomočenega ministra Hrvatske na Kraljevem dvoru.

Odlikovanje junaškega karabinjerja

Rim, 11. junija. s. Junaškemu karabinerju Alfredu Gregoriju je bila v spomin podeljena zlata kolajna za vojaško hrabrost za najčistejšo vero in svetlo junaštvo, katerega je pokazal na Hrvatskem 7. novembra 1941.

Alfredo Gregorij je bil rojen v Villi Bolzani (Vicenza) 1. marca 1911 v skromni delavski družini. Obiskoval je osnovno šolo, od 12. do 18. leta je pa bil v kolegiju očetov frančiškanov v Chiampu in Monsliceju, kjer je obiskoval gimnazijo. Z 19 letom je prostovoljno vstopil med Kr. karabinerje, ki jih je posebno občudoval. Predstojniki in tovariši so ga kmalu vzljubili zaradi njegove dobre in skromne narave in zaradi izrednega čuta dolžnosti. 6. novembra 1941 je bil Gregori, ki je prekoračil z našimi zmagovitimi četami meje jugoslovanske kraljevine, dodeljen anagrafski službi v zasedenem ozemlju ter je izvršil popis prebivalstva v Hreljinu.

Ob spremstvu nekega vojaka 9. bataljona in nekega hrvatskega orožnika je obiskal brez incidentov 60 bivališč in učinkovito prispeval, da se je na tem področju ustanovila nova civilna služba. Bilo je 10. ura zjutraj, ko je patrulja prestopila prag 61. hiše. V kuhinji so sedeli okrog ognjišča štirje navidezno mirni in neoboroženi ljudje. Poslužujoč se hrvatskega tolmača je karabinjer zahteval od njih osebne podatke, toda nihče mu ni odgovoril. Tedaj je 15 s pištolami in puškami oboroženih mož vdrlo v sobo in se polastilo s silo obeh Italijanov in Hrvata. Vsi trije so bili razoroženi. Ta trenutek se je pričela tragična kalvarija treh ujetnikov, ki so padli v najpodlejšo zasedo. Banditi, med njimi tri ženske, so počakali, da se je zmračilo ter nato odvedli plen v tabor.

Razbojniki so zvezali karabinjerja in njegova dva tovariša, da ni mogel nihče pobegniti ter jih odvedli po zasneženi poti in po stezah pred poveljnika tolpe Žida Boza Aldaharija, ki je brez nadaljnjega obsodil vse tri na smrt. Noč je bila mrzla in člani tolpe so prepevali uporniške pesmi okrog ognjev ter pozivali ujetnike, naj pojejo z njimi. Gregori je molčal, čeprav so mu uporniki obljubljali, da si bo rešil življenje, če bo z njimi pel.

Naslednje jutro so ga zopet privedli pred poveljnika tolpe, ki ga je vprašal, zakaj ni pel komunističnih pesmi ter ga ponovno pozval, naj tako pesem zapoje. Karabinjer se je spomnil svojega očeta, svoje zaročenke, svojih svojcev, prijateljev in tovarišev. Toda ostal je trden, kajti zavedal se je, da pripada najzvestejšemu rodu orožja. Zrastel je v fašističnem ozračju Revolucije, ne more zanikati svoje vere, misli na onečaščenje, ki bi padlo na njegov veliki rod orožja, na njegov oddelek, na njegove drage. Energično je odbil in dvignil svojo glavo s ponosnim in grozečim pogledom. V poveljniku tolpe so se tedaj zbudila najbolj nizka surova čustva. S štirimi pajdaši, zločinci in prepričanimi komunisti se je oddaljil kak kilometer od taborišča in vlekel s seboj karabinjerja, ki je med potjo svojemu ujetemu tovarišu zaupal svojo zadnjo voljo. Če ti bo uspela rešitev, mu je rekel, sporoči poveljniku odseka, naj pošlje moje prihranke očetu, ki bo 100 lir dal moji zaročenki. S silo so ga vrgli na tla in ga mučili, nato pa ubili z revolverskimi streli.

Poverjena mu je bila popisovalna služba med prebivalstvom nekega zasedenega kraja, navaja obrazložitev za najvišje odlikovanje, ko ga je skupina v neki hiši skritih upornikov presenetila, razorožila in zajela, ko je vstopil v hišo, da bi izvršil svojo nalogo. Odveden ponoči v sovražno taborišče je energično odklonil, da bi pel prevratne pesmi, čeprav so mu zagotovili, da bi si s tem rešil življenje. Naslednje jutro je z dvignjeno glavo in ponosen zopet izpričal svojo vero in ponovno odklonil poziv in je bil nato barbarsko ubit. Bil je človek najčistejše zvestobe discipline in nesebičnosti. — Veliki Dolac (Balkan), 7. novembra 1941-XX.

Truplo junaka so našli 30. novembra 1941. Pokopali so ga 1. decembra v Hreljinu s svečanostjo, katere se je udeležilo hrvatsko prebivalstvo v množicah. Njegovo krsto so pokrili s cvetlicami in solzami. Ko je njegova družina zvedela o zločinu nad sinom, je njegov brat Giorgio hotel prevzeti mesto padlega in se je uvrstil 16. junija 1942 med karabinjerje. Poslan je bil na Hrvatsko, kjer se zdaj nahaja, da maščuje smrt svojega brata.

K imenovanju Sosveta Ljubljanske pokrajine

Ljubljana, 12. junija.

V našem včerajšnjem besedilu uredbe o obnovitvi sosveta Ljubljanske pokrajine je po neljubi pomoti izostal važen stavek, ki je nekoliko pokvaril pravi smisel. Pravilno bi se moralo glasiti, da sta poleg drugih člana novega sveta:

prof. dr. Milan Vidmar, predsednik Akademije znanosti in umetnosti,

dr. Ivan Slokar, predsednik Pokrajinske zveze delodajalcev in njenega odseka za kredit in zavarovanja.

Prapor Ženskega fašija opremljen z imenom Arielle Rea ob obletnici njene smrti

Verska svečanost ob prisotnosti oblasti

Tiskovni urad Zveze fašijev sporoča:

Včeraj, 11. t. m., ob 8.30 je bila v Zvezi fašijev služena pohodna sv. maša za prvo obletnico smrti Arielle Rea. Službi božji so prisostvovali comm. Bisia kot predstavnik Eksc. Visokega komisarja, Eksc. Gambara, Zvezni tajnik, župan, mnogi zastopniki drugih oblasti, Ženski fašijo polnoštevilno, zastopnica zaupnice Ženskih fašijev v Bresciji, zaupnica Ženskih fašijev iz Triesta in zaupnica Ženskega odseka GUFa iz Triesta. Častno stražo sta imela oddelek skvadristov z zveznim praporom in z baklami z imeni padlih ter oddelek obmejne Milice.

Po končani sv. maši se je vojaški kaplan v ponosnih besedah spomnil pokojnice, nato pa je Zvezni tajnik izročil Ženskemu fašiju prapor z imenom Arielle Rea. Praporu, ki je dar Ženskega fašija iz Brescije, je kumovala sestra pokojnice. Na novi prapor, ki bo večen spomin na mučenico, je nato prisegla pokrajinska zaupnica Ženskih fašijev v Ljubljani v imenu vseh fašistk zveze v prvi črti z zagotovilom, da bo s ponosno vnemo nadaljevala poslanstvo, ki ga je začela Ariella Rea s tako junaško voljo ter zaključila z najvišjo žrtvijo življenja.

Zaključna telovadna skušnja GILLa

Danes ob 17. bo na stadionu na Vodovodni cesti zaključna telovadna skušnja gojencev ljubljanskih srednjih šol.

Izpred okrožnega sodišča

Hotel ga je razbremeniti, pa se mu ni posrečilo — Jože Klemenčič obsojen na 1 leto in 4 mesece strogega zapora

Ljubljana, 12. junija.

Skupaj sta stanovala, skupaj beračila, vedno skupaj hodila, skupaj ljubila dve sestri, zahajala skupno v gostilno, kratko in malo, vedno so ju videli skupaj. Kaj je torej naravnejše od sklepa, da sta tudi kradla skupaj zlasti še, ker vemo za enega teh nerazdružnih prijateljev po njegovem lastnem priznanju, da je kradel in vlamljal. Še celo več: v konkretnem primeru so ju oškodovanci in sosedje opazili malo prej skupaj v bližini kraja, kjer je bilo vlomljeno. Kljub temu Jože Klemenčič 34letni delavec, rojen v Gorizii, pristojen v Devico Marijo v Polju, ni hotel biti kriv vloma in tatvin, ki jih je državni tožilec našteval v obtožnici na njegov in njegovega tovariša račun. Vso krivdo je prevzemal nase njegov tovariš Jože Mrhar, 21letni delavec, rojen v manjšem kraju blizu Mirne pri Novem mestu, ki je na razpravi vztrajal, da je vse tatvine in vlom izvršil sam. Čeprav ni bilo neposrednega dokaza za trditev obtožnice, da sta oba kriva, je bila veriga indicev le pretesno sklenjena, da bi se je mogel Jože Klemenčič rešiti. Sodniki so iz nekaterih neskladnosti v zagovoru obeh sklepali, da ima obtožnica prav, ko je za našteta kazniva dejanja klicala na odgovor oba in ne samo Jožeta Mrharja. Klemenčič je nazadnje imel za svoje izmikanje poseben vzrok. Ker je bil zaradi tatvin že večkrat kaznovan, mu je pretila kazen po ostrejšem paragrafu. To njegovo bojazen je dobro razumel tudi njegov tovariš. Pripravljen je bil prevzeti vso odgovornost nase, ker je pričakoval, da zanj kazen ne bo tako huda. Kakor rečeno, jima na zatožni klopi »zvestoba do groba« ni pomagala. Sodniki so obsodili oba. In niso se zmotili. Oba sta se zadovoljila s kaznijo.

Skupno s Klemenčičem in Mrharjem bi se morali v sredo zagovarjati tudi dve sestri. Prišla je samo Uršula, medtem ko Frančiški niso mogli dostaviti vabila. Sedaj jo bo poiskala policija in ji bodo sodili kasneje. Obtoženca sta med svojim postopanjem in beračenjem prišla približno tri tedne pred svojo aretacijo na njuno stanovanje prosit miloščine. Sestri jima nista mogli dati ničesar, ker živita v pomanjkanju. Tako se na primer Uršula, ki ima otroka, preživlja sedaj s prodajo poljskih cvetlic in podporami. Vse doslej je živela pošteno, kar je v njenih razmerah vredno pohvale in so sodniki posebej upoštevali. Tokrat je Uršula padla pod kazenski paragraf bolj slučajno kakor namerno. Ob prvem obisku sta sestri Klemenčiču in Mrharju potožili svojo revščino. Bila sta oba ganjena in ker sta sestri vzbudili v njunih srcih simpatije, sta bila takoj pripravljena pomagati. In res, od vseh dobrot, ki so jima kasneje pošteno ali nepošteno prišle v roke, sta jih vedno prinesla nekaj sestrama, ki sta kuhali za vse štiri. Kmalu so se toliko zbližali, da sta se Murhar in Klemenčič, ko nista bila na pohodih, mudila skoraj stalno pri njima. Policija je potem to idilo razdrla, menda za vedno. Uršuli bo to za njeno pošteno ime vsekakor v korist.

Obtožnica je dolžila Klemenčiča in Mrharja, da sta se združila za izvrševanje tatvin in vlomov in ukradla 17. februarja pri Luinu v Mostah 6 kg masti in 6 kg moke, potem ko sta s sekiro razbila dvojna vrata. Dne 9. februarja sta odnesla dr. Dremlju s Poti na Fužine zimsko suknjo, visoke čevlje, rokavice in klobuk, neznanemu lastniku pa sta v februarju ukradla v Trnovem rjuho, srajco, brisačo. Kasneje sta na Kodeljevem odvzela neznanemu lastniku tri srajce in hlače od pižame. V zadnji tatvini pa sta odnesla nekaj moke, riža in pet jajc. Oba sta bila obtožena, da sta se preživljala z delomržnostjo in beračenjem. Sestri je obtožnica dolžila, da sta gornje stvari prikrivali in delno porabili, vedoč, da so ukradene. Ker se Frančiška ni odzvala, je bilo postopanje proti njej izločeno.

Obtožence je predsednik senata zaslševal ločeno. Zagovarjali so se kakor v preiskavi na sodišču. Klemenčič je zanikal, da bi sodeloval pri tatvinah in se je čutil krivega le toliko, ker je prodal čevlje in klobuk iz tatvine, ki da jo je pri dr. Dremlju zagrešil njegov tovariš Mrhar. Priznal je, da je pojedel nekaj živil, ki jih naj bi ukradel in prinesel domov Mrhar. Vsake druge krivde se je otepal in pripovedoval, kako se je v času vloma pri Luinovih in dr. Dremlju mudil drugje. Glede beračenja je izjavljal, da je beračil le, ko ni mogel dobiti priložnostnega zaslužka.

Mrhar je priznaval vse tatvine, ki ga je dolžila obtožnica. Zatrjeval je, da jih je izvršil sam. Pri opisovanju nekaterih detajlov svojih odnosov do Klemenčiča oziroma časovnega zaporedja njunih stikov, se njegov zagovor ni popolnoma ujemal z zagovorom Klemenčiča. Bilo je očitno, da sta se obtoženca dogovorila, kako se bosta zagovarjala. Da ne govorita resnice, je bilo mogoče sklepati iz dejstva, da je Mrhar pri prvem zaslišanju na policiji priznal, da sta tatvine in vlom izvršila oba. Svoje priznanje je kasneje preklical in izpodbijal, češ da je bilo izsiljeno.

Za krivdo obeh je bila važna izpoved tretje obtoženke Uršule. Povedala je, da sta Klemenčič in Mrhar vedno prihajala skupaj k njej in sestri in prinašala skupno ukradeno blago. Ta izjava je bila v popolnem nasprotju s tem, kar je izpovedal Klemenčič. Uršula sama je, povprašana glede svoje krivde, priznala, da se ji je zdelo za nekatere stvari sumljivo, od kod jih Klemenčič in Mrhar dobivata. Ker je bila lačna, je premagala pomisleke in jedla, kar so iz njih skuhali na njunem stanovanju. Njena sestra je v preiskavi povedala, da sta obtoženca prinašala ob drugih priložnostih tudi krompir, kruh in čebulo. Prihajala in odhajala sta skupaj. Vselej sta imela pri sebi vrečo. Oškodovanec Luin je imel precej škode, ker so mu vrnili le polovico masti. Kazenskemu postopanju se ni pridružil. Policijski uradnik Lovrečič Branko je izpovedal, da je Mrhar izpovedal na policiji brez pritiska. Druge priče obtožencev niso posebno obremenjevale niti razbremenjevale.

Iz kazenskega lista je bilo razvidno, da je bil Jože Klemenčič že večkrat kaznovan, enkrat celo na 1 leto in 6 mesecev robije, predlanskim pa na 1 leto. Mrhar je bil lani januarja obsojen na 2 leti in 6 mesecev robije, oktobra pa je bil pogojno amnestiran.

Posvetovanje senata je trajalo skoro tri četrt ure. Sodniki so vse tri obtožence spoznali za krive z malimi izjemami po obtožnici. Jože Klemenčič je bil za 5 zločinstev po §§ 314, 315 in 316 k. z. obsojen na 1 leto in 4 mesece strogega zapora, Jože Mrhar po (314, 316 k. z. na 10 mesecev strogega zapora in obtoženka Uršula zaradi prikrivanja ukradenega blaga iz dveh tatvin na 1 mesec in 15 dni strogega zapora, pogojno za dobo 2 let. Vsi obtoženci so bili z izrekom in obsodbo zadovoljni. Klemenčič je prosil, da bi mu dovolili za nekaj časa odlog nastopa kazni. Ker je njegova kazen višja od 1 leta, njegovi prošnji ni bilo ugodeno.

Živilski trg na binkoštno soboto

Nenavadno mnogo domače povrtnine — Naprodaj je bilo tudi že precej cvetače

Ljubljana, 12. junija.

Danes je bilo toliko na zelenjandnem trgu kakor navadno le pred velikimi prazniki. Razmere na domačem zelenjadnem trgu so se zdaj že povsem uredile. Pridelovalci zelenjave v Trnovem, Krakovem in v drugih predmestjih zdaj zalagajo s svojimi pridelki tudi branjevce.

Posebej bi bilo treba zapeti slavo domači, trnovski salati. Na trg prihaja tako lepa in sveža, da jo moraš občudovati, četudi je ne kupuješ. Zdaj je najlepša prilika za kupovanje domače glavnate salate; ko bo nastopila vročina, ne bo več toliko tega pridelka, ki je res lahko ponos naših zelenjadarjev. Prodajajo tako velike glave salate kakor da so zeljnate. Menda je bilo letos tudi vreme ugodno, da je zrasla tako lepa salata. Tega blaga je zdaj toliko, da je naprodaj precej ceneje kakor so določene maksimalne cene, kar je nedvomno zelo pomembno. Maksimalna cena je določena na 6 Lir kg, danes je pa že večina prodajalk prodajala salato po 4 do 5 Lir.

Zdaj kaže, da se gospodinja pomudi delj časa na zelenjadnem trgu; lahko bo odkrila marsikaj, česar morda ne bo niti pričakovala. Tako je bilo danes naprodaj precej lepe cvetače. Vprav presenetilo nas je, da je doslej zraslo že toliko lepe cvetače na ljubljanskih vrtovih. Seveda tega pridelka še ni toliko, da bi ga bilo treba dolgo ponujat na trgu, a gospodinje, ki so vstale dovolj zgodaj, so se lahko zalo-

Na zelenjadnem trgu smo pa davi videli še druge zgodnje pridelke, ki jih ni bilo le za vzorec. Tako je bilo že precej ohrovta, ki je začel »delati glave«. Prihodnje tedne bo tudi tega pridelka že mnogo, prav tako bodo začeli kmalu dovažati na trg zgodnje zelje, če ga že ne bodo porabili vsega za kisanje. Starega kislega zelja je zdaj še precej, čeprav ga gospodinje pokupijo dan za dnem na vozove.

Na zelenjadnem trgu bo zdaj kmalu že pese toliko kolikor je zelene kolerabe. Letošnja letina je za nekatere vrste povrtnine res zgodnja. Domača pesa je zdaj že skoraj tako debela kakor je bila včasih sredi leta. Prav tako je mnogo nove domače čebule, ki je pa še, seveda, ne prodajajo po teži, temveč v šopkih, in sicer tri čebule po liri. Tudi čebula je tu in tam že precej debela. Zdaj jo radi kupujemo, saj nam že dobro nadomešča uvoženo.

Ob binkoštih so vedno šle zelo v denar črešnje, ki so jih kupovali najbolj botri za birmance. Zdaj prav tako zelo radi kupujemo to sladko sadje, ki prihaja zadnje čase še precej boljše in lepše kakor prejšnje tedne. Za popoldne je bila napovedana zopet pošiljka črešenj. Koliko jih pa bo naprodaj jutri, bomo še videli.

Branjevci so se danes založili le z domačimi pridelki. Imeli so zlasti mnogo salate in zelene kolerabe. Uvožene pridelke so razprodali, tako da so danes gospodinje kupovale na živilskem trgu le domače pridelke.

Veliko zanimanje je bilo zopet za borovnice, a v zadnjih dneh jih nabiralci niso nabrali mnogo za prodajo, ker ni bilo vreme ugodno. Tudi včeraj jih je pregnal iz gozda dež, čeprav ni mnogo deževalo.

Priprave za zimsko rejo

Ljubljana, 12. junija.

Reja malih živali v mestih je pač najbolj težavna pozimi. Kdor hoče tudi preko zime ohraniti živali in imeti še tedaj, zlasti pa naslednjo pomlad, koristi od njih, se mora pravočasno potruditi in omisliti dovolj krmil za zimsko rejo. Prepozno je, če rejci nakupujejo krmo za zimsko prehrano živali šele tik pred zimo. Takrat je krma draga in težko je je nabaviti več hkrati, ker so izdatki zanjo preobčutni in za malega človeka nezmogljivi.

Tako je edino prav, če se mali gospodarji zanimajo za zimsko prehrano že sedaj.

Že lani je Žegoza pripravila akcijo za nakup raznih krmil. Okoliščine pa so povzročile, da akcija v marsičem ni povsem uspela. Vendar pa je prinesla mnogo skušenj, ki bodo letos omogočile, da se bo krma dobila pravočasno in po znosnih cenah.

Sedaj je čas košnje. In prav glede sena so bile lani velike težave in cene tako visoke, da mali gospodarji sena skoraj niso mogli nakupiti ter so morali poklati mnogo preveč živali, zaradi česar trpi še letošnja reja, ker ni dovolj plemenskih živali. Da se tudi letos ne primeri taka neprilika in da bi se seno dobilo po zmernih cenah, sta Žegoza in društvo Mali gospodar že sedaj ukrenila vse potrebno, da pride v Ljubljano dovolj najboljšega sena po čim nižji ceni.

Ker pa obe ustanovi ne razpolagata z velikimi denarnimi sredstvi, iz drugih virov pa se mora denar obrestovati in bi to neugodno vplivalo na ceno krmil, sta obe ustanovi začeli z zbiranjem interesentov in sprejemanjem predplačil. Seno bodo lahko dobili samo oni mali gospodarji, ki ga bodo naročili že sedaj in bodo začeli zanj plačevati določene obroke. Seno bo stalo v Ljubljano dostavljeno okoli 2 liri za kilogram, kar bo za polovico manj, kakor je bilo lani. In razen tega bo to najboljše sladko seno, ki je edino zadostno uporabno in primerno za male živali, predvsem pa za koze, ki uspevajo le, če se jim poklada res dobro sladko seno.

Tudi priprave za nakupovanje drugih krmil, kakor korenja, pese, drobnega krompirja in drugega, so že v teku in bodo z vsem preskrbljeni mali gospodarji, ki se bodo prijavili že sedaj. Vsi tisti, ki se ne bodo prijavili in ne plačali določenih obrokov, bodo dobili krmila le tedaj, če bodo še na razpolago potem, ko bodo zadovoljeni tisti, ki so se priglasili; dobili jih bodo pa le po višjih cenah, zlasti seno, ker bo to po znižani ceni le za tiste, ki ga naroče že sedaj.

Prav je, da se je pravočasno začelo skrbeti za zimska krmila za male živali, da ne nastanejo tudi letos v tem pogledu kake neprilike in da se bo vse blago dobivalo izključno neposredno od pridelovalcev samih, da bodo tako cene res najnižje. Saj se reja malih živali le tako lahko ohrani in podpre malo gospodarstvo.

Predavanje o Krištofu Kolumbu

Predaval je podpredsednik Zavoda za italijansko kulturo prof. Vito Papaluca

Ljubljana, 12. junija.

Snoči je bilo v prostorih Zavoda za italijansko kulturo zanimivo predavanje o Krištofu Kolumbu. Pred polno dvorano je predaval podpredsednik zavoda prof. Vito Papaluca.

Pred začetkom predavanja je predsednik zavoda prof. dr. Calvi pozdravil vse prisotne, zlasti zastopnika Ekscelence Visokega komisarja, zastopnika Ekscelence poveljnika XI. Armadnega Zbora, zastopnika Zveznega tajnika, rektorja vseučilišča in druge odličnike, ter se jim zahvalil za odziv. Nato je dr. Calvi kratko orisal veliki in svetniški lik Krištofa Kolumba, in predstavil predavatelja.

Prof. Papaluca je najprej pozdravil navzočne ter takoj v začetku povdaril važnost Kolumbovega odkritja. Med drugim je kratko opisal vzroke in namene pomorskih potovanj starih Grkov in Rimljanov po Sredozemlju do odkritja Amerike. Zamisel, da bi se dalo priti v Indijo po krajši morski poti, je vzklila najprej pri Italijanih in potem pri Portugalcih. Nadalje je predavatelj povdaril italijanstvo Krištofa Kolumb ni Italijan. Taka trditev bi bila dokazala genovska občina s spisi, ki jih hrani. Trditev Špancev, da je bil Španec, pa je brez podlage. Neki zelo učen, a prav toliko pristranski Francoz, tako je dejal prof. Papaluca, pa je hotel dokazati, da Kolumb n iItalijan. Taka trditev bi bila enaka trditvi, da sonce ne obstoja. Kdaj se je rodil, točno ne vemo, kakor nam niso znane podrobnosti o njegovi otroški dobi. Sploh je njegovo življenje zavito v meglo. Krištof Kolumb je bil uverjen, da ga je Bog določil, da mora odkriti nov svet in da bi moral biti ves svet pokristjanjen. Vendar pa s svojo zamislijo dalj časa ni mogel prodreti. Šele Izabela Kastiljska mu je dala 3 karavele, od katerih je bila največja »Sveta Marija«, ki je imela 200 ton. Odplul je 2. avgusta 1492. in po naporni vožnji, polni strahu in oklevanja, mornarji so se upirali in zahtevali povratek, je pristal 21. oktobra istega leta ob obali San Salvadorja. Potem se je zmagoslavno vrnil na Portugalsko. Nato je še trikrat odplul čez »luže«. Na ameriška celinska tla je stopil šele drugič. Prvič je namreč mislil, da je dospel na Japonsko.

Zgodovinsko dejanje pa ni prineslo Krištofu Kolumbu tistega zadoščenja, ki ga je zaslužil. Enkrat so ga celo zaprli in uklenjenega privedli v Evropo. Tu je bil seveda takoj osvobojen in imenovan za velikega admirala oceanov in ameriškega podkralja. Kljub temu pa je poslej živel v samoti. Pred smrtjo si je spet zaželel videti Ameriko, z istim ognjem kakor mož obraz ljubljene žene. Kupil je ladjo in dosegel po 80 dneh plovbe skozi strašne viharje namen. Tam je umrl. Truplo je bilo prenešeno v Evropo, kje je sedaj, ne vemo. Takšno je bilo življenje moža, ki se mu ni zgodovina niti s tem oddolžila, da bi se novi svet, ki ga je on odkril, imenoval po njem.

Lahko razumljiva in izčrpna izvajanja prof. Vita Papaluce je občinstvo nagradilo s ploskanjem.

Športni pregled

Posledice, ki je potrebno o njih razmišljati

Ljubljanska nogometna zveza je na svoji zadnji seji med drugimi sklepi sprejela tudi odločitve o kaznovanju igralcev, ki so se tako daleč spozabili na tekmi slabega spomina med Mladiko in Žabjakom, da so tvorno napadli svoje tovariše ali pa se drugače nesportno obnašali. Kaznovani so bili vsi, kakor je kdo zaslužil. Da naši protesti proti takratnim grobim izpadom niso bili pretirani in neupravičeni, dokazuje dejstvo, da so nekatere kazni prav ostre. Tako so bili kaznovani:

S **trimesečno** prepovedo igranja po § 18 kazenskega pravilnika igralec SK Žabjaka Bogdan Baumgartner. Ker se mu všteje suspenz, mu poteče kazen dne 7. avgusta. S **tritedensko** prepovedjo igranja je bil kaznovan po § 18 kazenskega pravilnika igralec SK Mladike Zvone Keržič. Všteje se mu suspenz in mu kazen poteče dne 28. t. m. Z **dveletno** prepovedjo igranja je bil kaznovan igralec SK Žabjaka Jože Sajovic po § 19 kazenskega pravilnika in z upoštevanjem § 13 istega pravilnika. Ker se mu všteje suspenz, mu kazen poteče 7. junija 1945.

Nedvomno so te rigorozne kazni zveze popolnoma na mestu. Skrajni čas je za klubska vodstva, ki imajo v svojih vrstah nedisciplinirane igralce, da začnejo o teh posledicah premišljati. Zveza v gornjem primeru ni načela rezultata, vendar je za Žabjak izguba dveh igralcev prav tako boleča zadeva. Moštvo izgubi lahko na ta način, če ne bo spremenilo svoje prenapete podjetnosti, svoje najboljše igralce in bo po svoji krivdi v bodoče zasedlo slabša mesta, kakor bi jih, če bi tekmovalo, kakor zahtevajo pravila in sportna fairnesa.

Razen imenovanih so bili kaznovani še nekateri drugi igralci. Med njimi je tudi igralec Tobačne tovarne Drago Nagode, ki mu je zveza prepovedala nastop **za 5 mesecev**. Kazen mu poteče 7. novembra 1943. Ukorjena sta bila igralca Janez Pišek od Marsa in Slavko Pelicon od Ljubljane. Suspendiran je bil Marsovec Bogdan Perko.

Športni spored med prazniki

Zveza je odobrila naslednje tekme, ki bodo med binkoštnimi prazniki:

V nedeljo na igrišču Hermesa:

ob 9.30: začetek mladinskega turnirja: Hermes—Žabjak,

ob 10.30: Vič—Mars,

ob 15.00: tekma rezerv Hermesa—Mars,

ob 17.00: tekma I. moštev Hermesa in Marsa.

Na igrišču Mladike:

ob 10.30: mladinska tekma Mladika—Tobačna tovarna,

ob 16.00: tekma rezerv Mladike in Žabjaka,

ob 17.00: tekma I. moštev Mladike in Tobačne tovarne.

V ponedeljek popoldne se nadaljuje na igrišču Hermesa mladinski turnir:

ob 16.00: nastopita premaganca prejšnjega dne,

ob 17.00: zmagovalca.

Prijateljem našega nogometa bo ta urnik nedvomno zadostoval, da se bodo odločili za katero izmed napovedanih prijateljskih tekem. Kaj več jim mi ne moremo povedati, ker od prireditelјev nismo prijeli niti najmanjšega obvestila kako in kaj.

Hrvatski atleti v boju za zvezni pokal

V nedeljo je bilo v Zagrebu prvo lahko atletsko tekmovanje za zvezni pokal. Nastopili sta moštvi Haška in Zagreba. Zmagal je Hašk s 164 točkami pred Zagrebom, ki je zbral le 119 točk. Doseženi so bili naslednji najboljši rezultati:

tek 110 m čez zapreke: 1. Ferjančič (H) 17.5 — **100 m:** Vanič (H) 11.3 — **400 m:** Despot (H) 51.7 — **800 m:** Djurič (H) 2:03.1 — **1500 m:** Bedenikovič (Z) 4:13.2 **5000 m:** Doršič (H) 17:13.8.

krogla: Bambič (H) 12.49, — **kopje:** Marčelja (Z) 56. — **disk:** Sojč (H) 39.24, — **palica:** Briek (H) 3.02, — **višina:** Abramovič (H) 1.81, — **daljina:** Urbič (Z) 6.62, — **štafeta 4×200:** Hašk (Djurič, Vanič, Despot, Tumica) 1:33.7.

Tekmovanje se bo nadaljevalo še z drugimi medsebojnimi moštvenimi dvoboji. Pokal bo dobilo moštvo, ki si bo med tekmovanjem nabralo največ točk.

GLEDALIŠČE

DRAMA

Sobota, 12. junija, ob 18.30: **Stari in mladi.** Red B.

Nedelja, 13. junija, ob 18.30: **Deseti brat.** Zadnjikrat v sezoni. Izven. Zelo znižane cene od 12 lir navzdol.

Ponedeljek, 14. junija, ob 18.30: **V Ljubljano jo dajmo.** Zadnjikrat v sezoni Izven. Zelo znižane cene od 12 lir navzdol.

Torek, 15. junija, ob 18.30: **Skupno življenje.** Premiera. Red Premierski.

OPERA

Sobota, 12. jun., ob 18.: **»Tiha voda«.** Operета. Izven Cene od 28 lir navzdol.

Nedelja, 13. junija, ob 17.: **Thais.** Izven. Cene od 28 L navzdol.

Ponedeljek, 14. junija, ob 17.: **Prodana nevesta.** Izven. Cene od 28 lir navzdol.

Torek, 15. junija: **Zaprto.**

Naročite se na romane DOBRE KNJIGE

Sportnim voditeljem Ljubljanske pokrajine!

Jutri, v nedeljo, 13. t. m., bo generalni tajnik C.O.N.I.-a nar. svetnik Puccio Pucci govoril ob 11. v mali dvorani »Glasbene matice« sportnim voditeljem Ljubljanske pokrajine.

Povabljeni so vsi člani pokrajinskega odbora CONI-a, predsedniki in tajniki sportnih zvez, predsedniki in tajniki sportnih klubov in sodniških odborov.

Izostanki niso upravičeni.

G. Buratti, zaupnik CONI-a, s. r.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Sobota, 12. junija: Janez Fakund, Leon III.

Jutri: Nedelja, 13. junija: Binkošti, Anton Padovanski.

Pojutrišnjem: Ponedeljek, 14. junija: Bazilij.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Praga — zlato mesto.

Kino Sloga: Očetova tajnica.

Kino Union: Vihar nad zalivom.

Kino Moste: Ognjena zemlja in Sola za bojazljivce.

Razstava akvarelov Bruna Vavpotiča v Obersnelovi galeriji, odprta od 8. do 12. in od 14. do 18.

PRIREDITVE V NEDELJO IN PONEDELJEK

Kinematografi nespremenjeno.

DEZURNE LEKARNE

Sobota in nedelja: Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; Ramor, Miklošičeva cesta 20 in Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Ponedeljek: Mr. Sušnik, Marijin trg 5; Deu-Klanjšček Dia, Cesta Ariele Rea 4 in Bohinec ded., Cesta 29. oktobra 31.

Nedeljsko dežurno zdravniško službo bo opravljal od sobote od 20 do ponedeljka do 8 zjutraj mestni višji zdravnik dr. Franc Ciber, Štefanova ulica 7.

Iz Hrvatske

— **Rumunski učenjak v Zagrebu.** V Zagreb je prispel včetrtek znani rumunski književnik, akademik, znanstvenik, novinar in politik Nichifor Crainic, redni profesor univerze v Bukarešti kot gost hrvatske univerze. V petek zvečer je predaval v dvorani Trgovske zbornice o rumunski duhovni liriki. Na kolodvoru so sprejeli uglednega rumunskega gosta rumunski poslanik Dimitrije vitez Buzdugan, rumunski odposlanec za kulturne stike prof. Valentin Chelaru, zastopnik hrvatskega zunanjega ministrstva ter predstavniki zagrebške univerze.

— **Pedagoško delo o pevski umetnosti.** V Zagrebu je izšla te dni pedagoška knjiga »Umetnost petja«, delo znanega opernega in koncertnega pevca Marijana Majcena. Uvod je napisal prof. dr. Ivan Esih, Marijan Majcen je v svoji knjigi teoretično obdelal svoje bogate izkušnje pevca in pevskega pedagoga.

— **Nadarjeni in nenadarjeni otroci.** Zavod za psihologijo pri zagrebški fakulteti je preizkusil lani inteligenco 1149 učencev ljudskih in dijakov srednjih šol po tako zvani BOB seriji, obsegajočih 80 vprašanj. Uspeh je bil zelo zadovoljiv. — Največje število točk je 80, najmanjše pa 0. Doseženih je bilo največ 75, najmanj pa 6 točk. Največkrat se je pokazalo, da so v mestu rojeni otroci bolje odgovarjali na vprašanja, kakor oni s kmetov. Isto velja tudi za otroke, živeče v boljših gmotnih in zdravstvenih razmerah.

DNEVNE VESTI

— **Seja senatne komisije za vojsko.** V sredo se je v Rimu sestala senatna komisija za vojsko. Predsedoval je senator Ducci, seji pa je prisostvoval tudi vojaški državni podtajnik. Senatorji so pretresali načrte nekaterih novih zakonov.

— **Zakon o ustanavljanju in obdelovanju vojnih vrtov.** Rimski uradni list je objavil kraljevo uredbo z zakonsko močjo, ki vsebuje predpise za ustanavljanje in obdelovanje vojnih vrtov. Uredba definira, katera obdelovana zemlja se imenuje vojni vrt, ki je trojne vrste: družinski, kolektivni in podjetniški. Dopolavoro ima pravico zahtevati, da se prepustijo v obdelavo vrste zemlje, ki jih zakon natančno našteva, pa jih doslej še nihče ni obdeloval. Vsak, kdor obdeluje vojni vrt, mora v 30 dneh od objave gornje uredbe prijaviti na starem ozemlju Italije svoje obdelovanje Pokrajinskemu dopolavoru. Kdor bi ne bil napravil prijave ali pa bi navedel netočne podatke, bo kaznovan v denarju do 5000 lir.

— **Novi ravnatelj zavarovalnega zavoda za nesreče pri delu.** Iz zdravstvenih razlogov je bil na svojo prošnjo upokojen Cesare Sartori, ravnatelj zavaeovalnega zavoda za nesreče pri delu v Rimu. Za novega ravnatelja je bil imenovan dr. Francesco Cassinelli, dosedanji ravnatelj prvega reda istega zavoda.

— **Konzorcij avtoprevoznikov tekočin.** V okrilju industrijske konfederacije v Rimu so ustanovili konzorcij lastnikov avtomobilskih cistern in avtoprevoznikov tekočin. Konzorcij bo imel sedež v Rimu in bo na razpolago tudi za prevoze zasebnikov, ko bodo pokrite potrebe vojske .

— **Zaključek šolskega leta na dramski akademiji v Milanu.** Dramska akademija v Milanu je zaključila vse svoje igralske tečaje. Ob zaključku so bile razdeljene najboljšim učencem nagrade. V kratkem bo sledil javni nastop vseh učencev, ki bodo na pestrem dramskem večeru pokazali sadove svojega dela in učenja.

— **V Cremonski pokrajini se bo začela žetev 18. junija.** Pokrajinski kmetjski odbor je odredil, da se bo začela žetev dne 18. t. m. Pred tem dnevom ne sme nihče žeti in spravljati žito.

— **Predstava za mornarje.** Rimski Dopolavoro je priredil v četrtek na dan mornarice več zabavnih predstav za mornarje. Večina predstav je bila v gledališču Oboroženih sil. Za ranjene mornarje in invalide so priredili predstavo v dvorani »Cesare Battisti«.

— **700 novoporočenih dvojic pri papežu.** V sredo, na običajni dan splošne avdience, je napolnila sprejemne dvorane Vatikana velika množica ljudi, ki so si želeli papeževega blagoslova. Prisotnih je bilo nmogo otrok, ki so prejeli isti dan prvo obhajilo, in skupine vojakov. V konsistorijalni dvorani se je razvrstilo nad 700 novoporočenih dvojic. Papež je najprej obhodil vernike, ki so se zbrali v dvorani njegovega stanovanja. Nat oje odšel v druge dvorane in blagoslovil vse navzoče. Avdienca se je končala ob 13.

— **Imenovanje novega škofa v Vicenzi.** Papež je imenoval za škofa v Vicenzi monsignorja Carla Zineta, patriarhovega kancelarja v Benetkah.

— **Razglednica, ki je potovala od pošiljatelja do naslovnika 41 let.** Razglednica, na kateri je bila znamka za dva centezima in je bila odposlana iz Firenc 8. decembra 1901 od neke Giuseppine Signorine, je potrebovala 41 let, da je prišla v Cascino v roke naslovnice Emilije Angioletti. Na pošti v Cascinu so jo prejeli dne 27. maja letos.

— **Smrt nad 100 let stare ženske, ki je padla z balkona.** Marija Gentile, 102 leti stara gospodinja, bivajoča v Lami del Peligni, se je v sredo mudila na balkonu svojega stanovanja. Po nesreči je izgubila ravnovesje in padla na dvorišče. Padec je imel zanjo smrtne posledice. Ponesrečenka je do nesreče bila popolnoma zdrava in je kazala še veliko življenjskih sil, tako da bi verjetno učakala še mnogo let, če je ne bi sedaj doletela nesreča.

— **Diamantne maše.** V Torinu bodo slovesno praznovali 60letnico svojega mašnikovanja kanonik Lugi Alti iz Vinova, kanonik Gaetano di Beria iz Bra, mons. G. Bosia, prefekt Kr bazilike v Supergi, dr. teol. A. Giovannini in kanonik Augusto Meccca.

— **Še eden, ki je padel z balkona.** 63-letni Sebastiano Olagona je postal žrtev hude nesreče. V sredo je šel pregledovat svojo hišo v ulici Venasca v Torinu, ker je potrebna raznih popravil. Med pregledom je stopil tudi na balkon in se z vso težo svojega telesa naslonil na staro železno balkonsko ograjo. Zarjavelo železje je pod njegovim pritiskom nenadno popustilo in Olagona je pade lna ulico. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico. Njegove poškodbe so dokaj hude. Rane ima po vsem telesu. Zdravniki niso mogli izjaviti, ali bo ostal pri življenju.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

KINO UNION
Vroča ljubezen in diplomatske intrige so osnove filma
Vihar nad zalivom
V glavnih vlogah: **Armando Falconi, Andrea Chechi, Adriana Benetti, Annelise Uhlig** in drugi
Predstave ob delavnikih ob: 15.30, 17.30 in 19.30 uri; ob nedeljah in praznikih ob: 10.30, 15.30, 17.30 in 19.30 uri

KINO SLOGA
Ultramoderen zakon ali »Mož med dvema ognjema« v švedski veseloigri
Očetova tajnica
V glavnih vlogah: **Sture Lagerwall, Vibeke Falk**
Predstave ob: 14., 15.50, 17.40 in 19.30; v nedeljo še ob 10.30

KINO MATICA
Film v najkrasnejših prirodnih barvah! — Najsijajnejši uspeh evropske filmske produkcije! Čudoviti posnetki »zlate« Prage! — Tragična zgodba deklice, ki jo je pogubilo velemesto! Češki narodni plesi in prizori iz »Prodane neveste«
Praga — zlato mesto
V glavni vlogi **Kristina Söderbaum**
Predstave ob: **15., 17. in 19.15 uri;** v nedeljo in na praznik matineja ob: **10.30 uri**

KINO MOSTE
TITO SCHIPA v filmu arij in veselih popevk
Ognjena zemlja
Najmodernejša plesna glasba v filmu mladostne prešernosti in smeha
Šola za bojazljivce
V nedeljo in ponedeljek ob: 3/42., 1/25. in 1/28. uri; delavnik ob: 6. uri
V nedeljo in ponedeljek ob 1/28. uri
Ognjena zemlja

— **Spremembe pravil za igranje v javni loteriji.** Rimski uradni list je objavil zakon z dne 24. maja, s katerim so bila delno spremenjena pravila igranja v javni loteriji. Zakon določa novo prodajno ceno igralnih listkov in višino stav. Vsi dobitki morajo biti izplačani najkasneje 15 dni po izžrebanju.

— **Vojak je rešil otroka.** Dekletce Antonitetta Cassisa z Milana, ki sedaj biva s svojimi starši v Moltraisu pri Comskem jezeru, se je igralo v bližini jezera. V nekem trenutku ji je na spolzkih tleh spodrsnilo in padla je v jezero, ki je na tistem mestu dokaj globoko. K sreči je takoj pritekel vojak Giovanni Bianchi, ki se je oblečen vrgel v vodo Prijel je dekletce za obleko jn ga kmalu spravil na suho.

— **Nesreča v planinah.** Žrtev smrtne nesreče je postal 26letni Giuseppe Locatelli iz Ponte San Petra. V družbi svojih prijateljev je odšel v planine, in sicer na Vražji vrh. Iz še neznanih vzrokov je padel z neke skale v precejšnjo globino in bil na mestu mrtev.

— **Tramvaj jo je povozil do smrti.** 80-letna Giuseppina Ingrafu je v Genovi prekoračila cesto prav v trenutku, ko je izza vogala pripeljal tramvajski voz. Nesreča se je zgodila v hipu. Ponesrečenka je bila takoj mrtva.

— **Poroka.** V Kamniku sta se poročila gdč. Vikca **Christof**, uradnica, hčerka našega uradnika g. Otona Christofa in ing. Ivo Kovačič. Novoporočencema obilo sreče!

— **»Elektrotehniški vestnik«.** Ta strokovni list, glasilo Združenja industrijcev in obrtnikov za Ljubljansko pokrajino, odsek za obrtništvo v Ljubljani, izhaja redno in je vedno na strokovni višini. Zdaj je izšla dvojna, 3/4. številka in objavlja naslednje tehtne razprave naših strokovnjakov: Velenapetosti (inž. R. Poženel); Vzporedni stiki kompleksnih uporov (inž. R. Sever); Kompenzacija v mejah gospodarnosti (inž. Fr. Murnik); Smernice pri izboru usmernikov (inž. H. Slivnik); Visokofrekvenčna telefonija po daljnovodih (inž. M. Žitko). Razen tega so še objavljene vesti iz električnega gospodarstva in iz združenja.

— **»Zadrugar«.** Junijska številka tega glasila Nabavljalne zadruge železničarjev Ljubljanske pokrajine objavlja poročilo o občnem zboru zadružne zveze in omenja, da je v zvezi včlanjenih 244 zadrug. Posebno poglavje je stalno posvečeno malemu gospolarstvu, reji malih živali in delu na zelenjadnem vrtu. V nadaljevanju izhaja zgodovinski oris Novega mesta (D. Vahen).

— **Nesreče.** V ljubljanski bolnici se zdravijo naslednji ponesrečenci: Angela Jakula, 50letna zasebnica iz Stične si je pri padcu zlomila levo nogo. — Fr. Bitenc, 29-letni pleskar iz Rudnika, si je pri padcu z lestve zlomil desnico. — Alojzu Jurkoviču, 17letnemu sinu posestnika iz Matene, je padel hlod na desno nogo in mu jo zlomil. — Fr. Simončič, 38letni žagar iz Ljubljane, si je na krožni žagi obrezal prste levice.

IZ LJUBLJANE

Promenadni koncert vojaške godbe

Godba XI. armadnega zbora pod vodstvom mojstra Misasija bo v nedeljo 13. t. m. ob 18. v tivolskem parku izvajala naslednje skladbe:

1. Misasi: Vojaška koračnica.
2. Bellini: Norma, uvertura opere.
3. Rossini: Seviljski brivec (Kavatina Rozine).
4. Grieg: Peer Gynt, Suita.

*

—lj **Končno lepo vreme.** Lepega vremena smo čakali že nestrpno. Včeraj dopoldne smo mislili, da je konec deževja, ker se je zjasnilo in je zračni tlak naraščal. Toda popoldne so se zopet začeli kupičiti hudourno oblaki od zahoda. Vse popoldne se je pripravljalo na nevihto in je zamolklo grmelo. Vendar prava nevihta ni dosegla Ljubljane in dežja je bilo mnogo. Zvečer se je začelo jasniti in ponoči se je povsem zjasnilo, nakar se je zgostila megla. Zjutraj je gosta megla še zakrivala nebo. Barometer je napovedal lepo vreme. Zračni tlak je naraščal ves čas v zadnjih 24 urah. Maksimalna temperatura je znašala včeraj 20.8°, minimalna pa davi 11°.

—lj **Ljubljano v akvarelu si je ogledalo** že lepo število ljubiteljev domače upodabljajoče umetnosti. Pa tudi kupcev je bilo že toliko, da bodo morali nadaljni zanimanci pohiteti, če računajo z nakupom uspelih ljubljanskih in drugih motivov. Razstavljenih je 36 novih akvarelov. Slikar Bruno Vavpotič je zelo lepo upodobil naše mesto. Razstavo izpopolnjujejo Smerdujeve, Goršetove in Kotarjeve plastike. Odprta bo do 20. t. m. tudi čez praznike. Zamudniki naj torej pohite v zgornje prostore Obersnelove galerije na Cesti Arielle Ree.

—lj **Zamenjava starih obrtnih listov.** Mestno poglavarstvo v Ljubljani obvešča, da se za zamenjavo starih obrtnih listov vlagajo **nekolkovane prošnje** s priloženim starim obrtnim dovoljenjem v glavnem vložišču mestnega poglavarstva na Mestnem trgu št. 27, soba št. 18.

—lj **Umrli so v Ljubljani** od 4. do 10. t. m. Kopač Alojzija, 38 let, hči strojar. pomočnika, Rožna dolina, C. II-22, Planinšek Franc, 91 let, zasebnik, Mandelčeva ul. 15, Kerkoč Frančiška, roj. Slokar, 77 let, vdova prostornega mojstra, Staničeva ulica 12, Kopitar Marija, roj. Bolte, 53 let, postrežnica, Sv. Roka ul. 4, Vajs Tatjana, 18 let, hči mornar. vodnika, Vidovdanska c. 9, Ahlin Stanko, 40 let, trgovec, Podutiška ul. 24, Majcen Mihael, 73 let, gostilničar in posestnik,Ižanska c. 3, Klinec Franc, 57 let, podnazornik polic. agentov, Gregorčičeva ul. 3, Basej Pavla, roj. Nastran, 37 let, žena zavarov. uslužbenca, Aleševčeva ulica 18, Ferjančič Franc, 76 let, duhovnik-kanonik, Novo mesto, Mazi Marija, roj. Možina, 68 let, žena sprevodnika drž. žel. v p., Cesta Arielle Rea 13. — V ljubljanski bolnici so umrli: Skok Franc, 63 let, zvan. drž. žel. v p., Semič 31 pri Črnomlju, Arhar Vincenc, 30 let, mizarski pomočnik, Trata 3, Hočevar Anton, 3 mesece, sin posestnika, Podvlaka 8, obč. Vel. Lašče. Klemenčič Marija, 47 let, pletilja, Čampova ul. 14, Premk Ana, 32 let, delavka, Cesta Arielle Rea 2, dr. Rajar Janko, 73 let, višji veter. nadzornik, Medvedova c. 5a, Ravnikar Mihael, 72 let, cerkovnik, Kolezijska ul. 1, Sucher Anton, 64 let, revizor el. cest. žel. v p., Poljanska c. 12, Štok Hedvika, 31 let, žena krojača Mencingarjeva ul. 4, Klun Terezija, roj. Trdan, 75 let, zasebnica, Sajevec 24 pri Ribnici, Ilovar Marija, roj. Peterlin, 40 let, trgovka, Ciril Metodova ul. 92, Garbajs Jožef, 26 let, hlapec, Rakovniška ul., Salez. zavod, Kumar Marija, roj. Krogelj, 59 let, žena vpokoj. žel. zvan., Tyrševa c. 87.

—lj **Tramvaj na binkoštno nedeljo** 13. t. m. zjutraj začne zaradi ukinjenega električnega toka voziti šele ob 7. uri.

—lj **Po osebne izkaznice** naj pridejo od binkoštnega ponedeljka 14. t. m. dalje v sobo št. 37 nad trgovino mestne elektrarne na Mestnem trgu vsi, ki so oddali prošnje pred 1. junijem, vendar pa izkaznice niso mogli dobiti, ker občina ni imela tiskovin. Po izkaznice naj hodijo samo popoldne od 15. do 18. ure.

—lj **Prekinjena dobava električnega toka.** Na binkoštno nedeljo 13. t. m. zjutraj med 4. in 6. uro bo ves okoliš ljubljanske mestne elektrarne brez električnega toka, ker bodo v centrali snažili visokonapetostne naprave.

—lj **Ali se hočete naučiti italijanski brez truda in napora?** Nabavite si dr. Gradov: Italijanski tečaj za Slovence, ki ga dobite v Knjigarni Tiskovne zadruge, Selenburgova ul. 3. Knjiga je namenjena samoukom, ki se ob točnem vpoštevanju predpisanih navodil z lahkoto nauče v kratkem času italijanskega jezika. **Mehanično sugestivna metoda.**

—lj **Za praznike** odlično domačo kuhinjo, sortirana bela, črna in rudeča vina nudi gostilna »LOVŠIN«, Gradišče št. 13.

PRAZNIKI

— No, kako ste preživeli velikonočne praznike?

— Slabo, slabo. Bili smo v Švici, toda tam je bilo vse pod snegom, tako da nismo ničesar videli.

POMOTA

— Ali stanuje v tej hiši gospod Kekič?

— Da, stanuje. Kaj bi pa radi od njega?

— Denar moram dobiti od njega.

— Potem takem pa ta ni pravi. Od našega Kekiča še nihče ni dobil denarja.

Na binkoštni ponedeljek „Slovenski Narod“ ne izide!

Maksimalni cenik

Maksimalni cenik štev. 9, ki velja po naredbi Visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino od 10 aprila t. l. naprej, določa za mestno občino ljubljansko naslednje cene na drobno (z vštetO trošarino):

1. Kruh iz enotne moke v kosih do 400 g **2.30** lire, v kosih od 400 do 1.000 g 2.20 **lire; testenine** iz enotne moke 3.90 lire za **kg;** enotna **pšenična moka** 2.70 lire; enotna **koruzna moka** 2.20 lire; **riž** navadni 2.70 **lire; fižol** 6 lir za kg.

2. Jedilno olje (olivno) 14.70 lire za liter; **surovo maslo** 28.40 lire za kg; **slanina** soljena 19 lir za kg; **mast** 17 lir za kg.

3. Kis, 4% vinski 6.35 lire za liter.

4. Mleko 2.50 lire za liter; kondenzirano mleko v dozah po 880 g 15.90 lire za dozo, v dozah po 385 g 7.55 lire za dozo.

5. Sladkor: sladkorna sipa 8.25 lire za kg, v kockah 8.35 lire.

6. Mehka drva, razžagana, franko skladišče trgovca v Ljubljani 33.60 lire za stot; **mehki** robanci (žamanje), približno 1 m dolgi, franko mestno skladišče 40 lir za stot; **trda razžagana drva** 40 lir za stot; **enotno milo,** ki vsebuje 23—27% kisline, 4.10 lire za kg.

Dal 7 al 21 giugno vengono emesse due serie di

Buoni del Tesoro quinquennali 5% a premi

di L. 5 miliardi ciascuna

Interessi e premi esenti da ogni imposta presente e futura

PREZZO di emissione: **L. 97 per** ogni cento lire di capitale nominale, oltre interessi 5% dal 15 giugno fino al giorno del versamento; per le sottoscrizioni eseguite dal 7 al 14 giugno vengono invece corrisposti ai sottoscrittori gli interessi 5% dal giorno del versamento fino a tutto il 14 giugno detto.

Le sottoscrizioni vengono eseguite solo in contanti, ma vengono accettate come contante le cedole ammesse in sottoscrizione.

PREMI: ciascuna serie di L. 5 miliardi di Buoni concorre annualmente a n. 10 premi per un ammontare complessivo di L. 10.000.000 mediante estrazioni semestrali.

Le sottoscrizioni si ricevono presso tutte le Filiali dei seguenti Enti e Istituti che fanno parte del Consorzio di emissione, presieduto dalla Banca d'Italia:

Banca d'Italia — Cassa Depositi e Prestiti — Istituto Nazionale delle Assicurazioni — Istituto Nazionale Fascista della Previdenza Sociale — Istituto Nazionale Fascista per l'Assicurazione contro gli Infortuni sul lavoro — Banco di Napoli — Banco di Sicilia — Banco Nazionale del Lavoro — Istituto di S. Paolo di Torino — Monte dei Paschi di Siena — Banca Commerciale Italiana — Credito Italiano — Banco di Roma — Federazione Nazionale Fascista delle Casse di Risparmio — Istituto di Credito per le Casse di Risparmio Italiane — Cassa di Risparmio delle Provincie Lombarde — Istituto Centrale delle Banche e Banchieri — Istituto Centrale delle Banche Popolari — Banca d'America e d'Italia — Banca Popolare di Novara — Banco Ambrosiano — Banca Nazionale dell'Agricoltura — Banca Popolare di Milano — Banca Santo Spirito — Credito Varesino — Credito Commerciale Milano — Banca Bellinzaghi, Milano — Banca Cattolica del Veneto, Vicenza — Banca di Chiavari e della Riviera Ligure — Banca Agricola Milanese — Banca Toscana — Banca Provinciale Lombarda, Bergamo — Credito Romagnolo, Bologna — Banca S. Paolo, Brescia — Società Italiana per la Strade Ferrate Meridionali — Assicurazioni Generali Trieste — Compagnia di Assicurazioni di Milano — Società Reale Mutua Assicurazioni Torino — Riunione Adriatica di Sicurtà, Trieste — La Fondiaria, Firenze — Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio del Regno, Roma;

Banca Vonwiller — Credito Industriale, Venezia — Banca Lombarda di DD. & CC. — Banco S. Geminiano e S. Prospero — Banca di Legnano — Banca Unione, Milano — Società Italiana di Credito, Milano — Banca Lariano — Credito Agrario Bresciano — Banca Agricola Commerciale, Reggio Emilia — Banca Piccolo Credito Bergamasco — Banca dei Friuli — Banca Gaudenzio Sella & C., Biella — Banca Mutua Popolare, Bergamo — Banca Popolare, Lecco — Banca A. Grasso e Figlio, Torino — Banca Mobiliare Piemontese — Banca del Sud — Banca Piccolo Credito Savonese — Banca Cesare Ponti, Milano — Banca Privata Finanziaria, Milano Banca Milanese di Credito — Banca Industriale Gallaratese — Banca Alto Milanese — Banca di Calabria — Banca Popolare Luino — Banca Cooperativa Popolare, Padova — Banca Mutua Popolare, Verona — Banca Mutua Popolare Agricola, Lodi — Banca Agricola Popolare, Ragusa — Banca Popolare di Intra — Banca Popolare di Modena — Banca Popolare, Cremona — Banca Mutua Popolare Aretina — Banca Popolare, Sondrio — Banca Piccolo Credito Valtellinese — Banca Popolare Cooperativa, Ravena — Banca Agricola Mantovana — Banca Popolare di Credito, Bologna — Banca Popolare, Vicenza — Consorzio Risp. e Prestiti per Commercio e Prestiti per Commercio e Industria, Bolzano — Banca Popolare Pesarese.

Tutte le altre Banche, Banchieri, e Banche Popolari, nonchè tutti gli Agenti di Cambio rappresentati nella firma dell'atto consortile dagli Istituti e dalle Compagnia Finanziaria sopra menzionati.

Od 7. do 21. junija bosta emitirani dve seriji

5% letnih zakladnih bonov s premijami

vsaka po 5 milijard lir

Obresti in premije so oproščene sleherne sedanje in bodoče davščine

EMISIJSKA CENA: 97 lir za vsakih sto lir nominalne glavnice poleg 5% obresti od 15. junija do dneva vplačila; za vpisovanja od 7. do 14. junija pripadajo vpisnikom 5% obresti od dneva vplačila do vključno 14. junija.

Vpisovanje se lahko opravi samo v gotovini, toda sprejemajo se kot gotovina kuponi, dopuščeni za vpis.

PREMIJE: Na vsako serijo 5 milijard lir Bonov odpade letno 10 premij v skupnem znesku 10.000.000 lir, ki se žrebajo vsakih šest mesecev.

Vpisovanje se lahko opravi pri vseh podružnicah naslednjih ustanov in zavodov, ki pripadajo emisijskemu konzorciju pod vodstvom zavoda Banca d'Italia.

Banca d'Italia — Cassa Depositi e Prestiti — Istituto Nazionale delle Assicurazioni — Istituto Nazionale Fascista della Previdenza Sociale — Istituto Nazionale Fascista per l'Assicurazione contro gli Infortuni sul lavoro — Banco di Napoli — Banco di Sicilia — Banco Nazionale del Lavoro — Istituto di S. Paolo di Torino — Monte dei Paschi di Siena — Banca Commerciale Italiana — Credito Italiano — Banco di Roma — Federazione Nazionale Fascista delle Casse di Risparmio — Istituto di Credito per le Casse di Risparmio Italiane — Cassa di Risparmio delle Provincie Lombarde — Istituto Centrale delle Banche e Banchieri — Istituto Centrale delle Banche Popolari — Banca d'Americana e d'Italia — Banca Popolare di Novara — Banco Ambrosiano — Banca Nazionale dell'Agricoltura — Banca Popolare di Milano — Banca Santo Spirito — Credito Varesino — Credito Commerciale Milano — Banca Bellinzaghi, Milano — Banca Cattolica del Veneto, Vicenza — Banca di Chiavari e della Riviera Ligure — Banca Agricola Milanese — Banca Toscana — Banca Provinciale Lombarda, Bergamo — Credito Romagnolo, Bologna — Banca S. Paolo, Brescia — Società Italiana per la Strade Ferrate Meridionali — Assicurazioni Generali Trieste — Compagnia di Assicurazioni di Milano — Società Reale Mutua Assicurazioni Torino — Riunione Adriatica di Sicurtà, Trieste — La Fondiaria, Firenze — Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio del Regno, Roma;

Banca Vonwiller — Credito Industriale, Venezia — Banca Lombarda di DD. & CC. — Banco S. Geminiano e S. Prospero — Banca di Legnano — Banca Unione, Milano — Società Italiana di Credito, Milano — Banca Lariano — Credito Agrario Bresciano — Banca Agricola Commerciale, Reggio Emilia — Banca Piccolo Credito Bergamasco — Banca dei Friuli — Banca Gaudenzio Sella & C., Biella — Banca Mutua Popolare, Bergamo — Banca Popolare, Lecco — Banca A. Grasso e Figlio, Torino — Banca Mobiliare Piemontese — Banca del Sud — Banca Piccolo Credito Savonese — Banca Cesare Ponti, Milano — Banca Privata Finanziaria, Milano Banca Milanese di Credito — Banca Industriale Gallaratese — Banca Alto Milanese — Banca di Calabria — Banca Popolare Luino — Banca Cooperativa Popolare, Padova — Banca Mutua Popolare, Verona — Banca Mutua Popolare Agricola, Lodi — Banca Agricola Popolare, Ragusa — Banca Popolare di Intra — Banca Popolare di Modena — Banca Popolare, Cremona — Banca Mutua Popolare Aretina — Banca Popolare, Sondrio — Banca Piccolo Credito Valtellinese — Banca Popolare Cooperativa, Ravena — Banca Agricola Mantovana — Banca Popolare di Credito, Bologna — Banca Popolare, Vicenza — Consorzio Risp. e Prestiti per Commercio e Prestiti per Commercio e Industria, Bolzano — Banca Popolare Pesarese.

Vse ostale Banke, Bančniki, Ljudske Posojilnice kakor tudi vsi menjalnični Agenti, ki so člani zgoraj omenjenih zavodov in družbe »Compagnia Finanziaria«.

BANCO DI ROMA

BANCA DI INTERESSE NAZIONALE - BANKA DRŽAVNE KORISTI
ANNO DI FONDAZIONE 1880 LETO USTANOVITVE

FILIALE DI PODRUŽNICA V **LUBIANA**

Marijin trg 5, telef. 4316-4317

TUTTE LE OPERAZIONI DI BANCA - VSI BANČNI POSLI

Čas košnje se je začel

Nekaj besed o poeziji in prozi košnje v mestu in na deželi

Ljubljana, 12. junija.

V našem leposlovju je že tradicija, da vpletajo kmečka opravila v poezijo ter da gledajo na kmečko delo z nekim posebnim pesniškim navdihnjenjem. V resnici zaslediš lahko povsod poezijo, a povedati je treba, da je drugače pesniško navdušen kosec, ki že od zore vihti koso kakor pisatelj, ki je nekoč videl kosca na travniku ali slišal o njem, odnosno o dišečem senu. Čas košnje ima nedvomno svojo poezijo; morda že zaradi tega, ker je košnja prispodoba konca pomladi ter minljivosti, saj tedaj pada pod koso zadnje pomladno cvetje. Morda so prav zaradi tega začeli smrt upodabljati s koso. Toda košnja vendar ni tako žalostna, da bi morali misliti le na smrt.

Prazničnost kmečkega dela

V resnici je nekaj na tem: v kmečkem delu je poezija. Težko je reči, ali je kaj poezije, ko delavec vihti rovnico na cesti; ko pa kosec sredi žive narave, kakor da je spojen z zelenjem travnikov, vihti koso v posebnem ritmu, se ne moreš ubraniti vtisa, da je v tem delu nekaj lepega. Nedvomno je košnja težko delo, a pravi kosec najde v njem užitek, kakršnega ti nudi vsako uspešno in zdravo preizkušanje sil. Ali si morete misliti še kakšno ročno delo, ki bi tako zdravo krepilo mišice in bilo po svojih gibih bolj vzorno prilagodeno dihanju in srčnim utripom? Toda v košnji je še nekaj več, da smemo govoriti o njeni poeziji. V vseh velikih kmečkih opravilih je poseben čar praznične sti. To velja za kmečko delo na deželi; v mestu kopni poezija tudi pri košnji. Zdi se celo, da je v kmečkih opravilih ostalo nekaj obrednosti tistih davnih časov, ko je človek začenjal pomembnejše delo z obredom ter žrtvovanjem. Delo je bilo tako spojeno s slovesnostjo. V krajih na deželi, kjer še niso obledeli mnogi prastari običaji in še žive izročila naših prednikov, se polasti ljudi ob posebnih prilikah praznično občutje, čeprav je težavno delo popolno nasprotje praznovanja. Takšne prilike so čas oranja, košnje, žetve in trgatve. V starih časih so praznovali praznike žetve. Trgatev je še vedno prava slovesnost v nekaterih krajih. V Slovenskih gorcah so še do novejšega časa ob trgatvi streljali kakor ob proščenjih. Ob trgatvi so pekli potice in nosili na mizo vse, kar je veljalo za najboljše. Toda tudi košnja ni bila na kmetih nikdar le navadno opravilo. Na njo so se pripravljali kakor na pravi praznik. Koscem so vselej dobro postregli z dobro jedjo, samo po sebi se je zdelo razumljivo, da kosec tudi ni smel biti žejen. Tako je poezija prevladovala nad prozo napornega dela in so celo napori in utrjenost povzdigovali posebno slovesno občutje. Čim napornejše je bilo delo tem bolj se je delavcev polaščal občutek slovesnosti ter prazničnosti, ko so sedali k mizi ali okrog velikega jerbasa na travniku.

Poezija košnje dandanes

Poezija košnje še vedno ni povsem izumrla. Marsikaj se je res spremenilo. Na nekaterih travnikih sploh več ne vidiš kosca ob košnji. Če imaš malo domišljije, ti stopi pred oči prikazen apokalipse, ko zagledaš konje, ki vlečejo kosilni stroj. V tem ni več lepega ritma. Kosa se več ne oglaša na klepalniku in ne zapoje ob dotiku osle. Kosilnica sicer šklepeče in konji prhajo pred njo, človek pa — kako bi ga imenovali: kosec ali voznik? — od časa do časa zarobanti, ko naleti stroj na kamen. Tako se vsaj v tem pogledu ni mnogo spremenilo, kajti že od nekdaj moti poezijo košnje kamen, ki se ob njem krha kosa in nastal je celo rek: Kakor kosa na kamen. Seveda mi, ki se še predobro spominjamo starinskih košenj, nimamo pravega razumevanja za poezijo košnje s kosilnico. Pesniki nove stvarnosti se šele rode. Zdi se nam le, da ni nič več praznične gа v tej košnji in da ob kosilnici nihče ne vriska, kakor so vriskali včasih kosci na travnikih. Tudi pesmi deklet, ki suše, so utihnile. Koscem ni treba seveda nositi tudi težkih jerbasov na travnik in konji, ki so postali moderni kosci, si postrežejo sami z več ali manj sočno, sladko ali kislo travo.

Košnja v Ljubljani

Ko govorimo o Ljubljančanih, navadno mislimo na meščane v pravem pomenu besede, namreč na tiste meščane, ki se vprašujejo, kje rastejo vžigalice; s tem pa delamo krvico številnim ljubljanskim kmetom. Kmečki stan ni v Ljubljani zadnji. Z našimi kmeti ne morejo tekmovati niti mnogi deželani, ki mislijo, da imajo v zakupu vse kmetovstvo. Nekaj naših kmetov je premožnih. Stanujejo v pravih meščanskih vilah, a kmečkega dela se vendar ne sramujejo. Napredni so v dobrem pomenu besede. Niso tako zakrknjeno starokopitni kakor deželani. Znajo obdelovati zemljo uspešno z vsemi modernimi pripomočki. Razumljivo je torej, da uporabljajo tud kosilnice, zlasti ker imajo velike travnike. Večina je živinorejcev, ker najbolj kaže rediti krave za prodajo mleka v mestu. Vendar še ne kosijo na vseh travnikih s kosilnicami. Na nekaterih travnikih bi tudi ne kazalo kositi s kosilnico, ker so tla mehka in bi konji napravili precej škode. Tako ne kaže kositi s kosilnico marsikje na Barju. Prav tako so kosili v Mestnem logu vedno le s kosami. Mestni log in Barje sta slovela že zdavnaj po svojih travnikih. Posestniki so potrebovali številne kosce. Kmečkih delavcev ne moreš najeti v mestu kadar koli in kjer koli na deželi, kjer vsi pomagajo drug drugemu. Zato se je v Ljubljani razvil običaj, da so ob času košnje prihajali iskat dela z dežele, včasih tudi iz zelo oddaljenih krajev, delavci ter iskali zaslužka pri košnji. V Ljubljani smo imeli dolgo pravo posredovalnico za kosce, a brez pisarne in uradnikov. Kosc, ki so želeli dobiti delo, so čakali s kosami na Krekovem trgu, da jih kdo najame. Posestniki so seveda tudi dobro vedeli, kje je treba iskati kosce. Vsi niso sicer najemali koscev na Krekovem trgu, ker so nekateri imeli stalne delavce, a ko je primanjkovalo delavcev, je bilo treba vsekakor upoštevati borzo dela pod kostanjem Kosci so pa tudi znali varovati svoj poklicni ponos ter ceniti svoje delo. Ni bilo dovolj, da je delodajalec dejal: Pojdi kosit! Kosec je v prašal: Koliko boš dal? Ali bo kaj pijače? In hrana? Samega subega kruha ne bom otepaval! — Pogajanja niso bila tako gladka. Kosci so imeli svojo tarifo. Izkušeni so tudi dobro poznali gospodarje. Kakor da imajo kartoteko o vseh gospodarjih, so vedeli natančno, kako postreže ta kako oni; kako te je potegnil ta in kako je bilo treba pljuniti v roke pri onem. Prav dobro so se spominjali, kakšna je bila pijača pri katerem koli gospodarju in kaj so jedli že pred leti. Vedeli so pa tudi, kakšna je trava na posameznih travnikih ter kako reže kosa tam in kako drugje.

V Ljubljani diši po senu

V času košnje je vsa Ljubljana odišavljena s senom. Nešteto vozov sena se pomika skozi mesto od južne strani, kajti mnogo posestnikov, ki imajo travnike v Mestnem logu ali na Barju, stanuje v Šiški, na Ljubljanskem polju ali v vaseh ob Ljubljanici. Sicer nam je vonj sena domač tudi v drugih letnih časih, ker imamo blizu središča trg za seno — na Borštnikovem trgu, pod starodavno lipo. Prav takšne malenkosti dajejo Ljubljani poseben čar, da jo tako ljubimo kakor je mogoče ljubiti le njo. Dandanes nam je vonj po senu še posebno prijeten in veseli smo, da je Ljubljana kmečka, da ima travnike, da je dobro razvita živinoreja in da smo samostojni tudi v tem pogledu. Včasih smo radi govorili o napredku in razvoju mesta, češ, povsod se razprezajo nove ulice, mesto se vedno bolj širi na vse strani, vasi se prerajajo v predmestja. Toda zdaj smo veseli, da v mestu še vedno tako diši po senu ob času košnje ter da na košnjo ne moremo pozabiti, čeprav bi radi veljali za velemeščane. — Čas košnje se je torej začel. Letos menda malo prej ter bo tudi v tem pogledu letina bolj zgodnja. Sicer se pa čas košnje začne ob Medardu. O kresu bi moralo biti pokošeno po večini vse. Toda košnja je zelo odvisna od vremena. Pri nas pa tudi mnogi kmetje še vedno kosijo prepozno, ker mislijo, da rase trava bolj gosta, če kosijo čim bolj zrelo, da se seme osuje, a seno iz zrele trave je mnogo slabše.

Poveljnik Gianfranco Gazzana, ki je poto pil 28 ladij in eno križarko, je bil te dni odlikovan z viteškim križcem reda železnega križa

Kačji strup proti bolečinam

V Berlinu imajo v službi znanosti veliko kačjo farmo

Sredi Berlina dela mož, ki spada njegov delokrog gotovo med najbolj čudne na svetu. To je upravitelj kačje farme instituta Asidserum. Piše se Krause. Čez dan se mudi večinoma med svojimi kačami. Čudni so občutki človeka, ki ga zanese pot v kačjo farmo, kjer lahko vidi, kako se suče Krause med svojimi varovankami brez kake varnostne naprave, a na farmi redi najnevarnejše, najbolj strupene in bojevite kače.

Nekdo, ki je posetil upravitelja kačje farme, pripoveduje, kako ga je našel v trenutku, ko se je ukvarjal z meter dolgo kačo naočarko. Jemal ji je strup, ki se uporablja za izdelovanje seruma. Nevarno strupeno kačo je držal za vrat. Kača je srdito opletala z repom okorg sebe. Spretno ji je odprl gobec, da so se pokazali ostri strup vsebujoči zobje. Kača samo spusti kapljico strupa v stekleno posodico, čim se njen rob dotakne strupenih zob.

V steklenih kletkah so zbrane kače vseh evropskih in prekomorskih vrst. Kletke stoje v dolgih vrstah ob stenah. Tu je naočarka, krasen črno belo progast eksemplar. Čim se odpro vratca njene kletke, dvigne glavo, napne svoj tilniški ščit, tako da se jasno pokaže oris naočnikov, po katerih je dobila kača ime. Ob pogledu na kače spreleti človeka mraz. Že od nekdaj so zdravniki uporabljali živalski strup za lajšanje bolečin. Posebno važno vlogo pa igra v novejšem času v tem pogledu kačji strup. Berlinski Asid-Serum zavod je na tem polju vodilni. Blagodejni učinek kačjega strupa so preizkusili plasti na ljudeh, ki jih muči naduha, ali razjeda rak in pri vseh se je pokazalo, da jim serum iz kačjega strupa znatno olajša bolečine.

Drugo tako bolečine lajšajoče sredstvo je viprasid, ki so ga izdelali učenjaki iz strupa kače vipera ammodytes. Poskusi so pokazali, da je strup te kače učinkovito sredstvo proti bolečinam, celo učinkovitejše od morfija. Posebno pri hudih bolečinah, ki jih povzroča večinoma rak, dela viprasid naravnost čudeže. Nekaj ur namreč zadostuje, da odstrani vse pojave otrpnjenja, povzročene po hudih bolečinah.

Na kačji farmi v Berlinu pridobivajo vse kačje strupe, potrebne za lajšanje bolečin. Tu delajo učenjaki pogosto v nevarnosti za lastno življenje, da pripravljajo učinkovita sredstva proti bolečinam bolnih ljudi.

Pegasti legar v Turčiji

Epidemija pegastega legarja dela oblastem v Ankari hude preglavice. Do 1. junija je bilo zabeleženih v Istanbulu 395, v Ankari pa 104 primeri te nevarne nalezljive bolezni. Policija je dobila nalog strogo paziti na vse zanemarjene ljudi po mestu. Berače, postopače in druge ljudi, ki hodijo po mestu brez dela, umazani in zanemarjeni, spravlja policija v javna kopališča, kjer se morajo kopati, obleko in čevlje jim pa razkužijo. Kdor more, se dá tudi cepiti. Primanjkuje pa seruma. V Istanbulu pričakujejo, da jim bo v kratkem poslan serum iz Nemčije. Turški tisk je porabil to priliko, da je opozoril javnost na vedno večji dotok podeželskega prebivalstva v Istanbul. Ob zadnjem ljudskem štetju leta 1940 je imel Istanbul 800 tisoč, zdaj jih pa ima že okrog milijon. Oblasti so odredile zdravstveni pregled vseh v mesto prihajajočih ljudi že v pristanišču in na kolodvorih.

Strogi dvorni predpisi

V »Uvodu v dvorno etiketo« iz leta 1727 so dana mladim plemičem navodila, kako se je treba vesti na evropskih dvorih, kakšne so tam navade in ceremonije. Eno poglavje obravnava vprašanje, kako hodijo na dvorih spat in kako vstajajo. V tem poglavju je rečeno, da se morajo celo kronane glave strogo držati določenega časa, kdaj je treba hoditi spat in kdaj vstajati. Ti predpisi so bili prav tako strogi za kronane glave kakor za otroke.

Po strogih dvornih predpisih, ki so ostali v veljavi nad 100 let, so morale kronane glave ter člani vladarskih rodbin hoditi spat poleti ob 10., pozimi pa ob devetih zvečer. Kronika španskega dvora pripoveduje, da se prva žena Karla II., Marija Luiza, po prihodu na španski dvor ni hotela ukloniti temu običaju. Izjavila je, da bo hodila spat, kadar se ji bo zahotelo. Toda naletela je takoj na odločen odpor. Njene komornice so se vsak večer, kadar kraljica ni pravočasno vstala, da bi se podala k počitku, molče pojavile in jo začele slačiti kar za mizo. Ena ji je jela česati lase, druga je zlezla pod mizo in ji sezula čevlje. Tako kraljici ni preostajalo drugega, nego oditi v spalnico.

Japonski profesor odlikovan z Goethejevo nagrado

Bivši profesor na cesarski univerzi v Tokiju dr. Fumitaro Adachi je bil odlikovan z Goethejevo nagrado, ki mu jo je podelilo Goethejevo društvo na Japonskem kot prvemu Japoncu, ki se je lotil proučevanja velikega nemškega pesnika in njegovih del. Na Japonskem je cela vrsta učenjakov, ki se pečajo z Goethejevo filologijo. Adachi je bil izbran izmed njih kot najzaslužnejši.

Evropske rezerve

Pod vodstvom dr. Ilgnerja so prispeli te dni v Budimpešto zastopniki nemške industrije na pogajanja in posvetovanja z zastopniki madžarske industrije. Na prvem zasedanju je predaval predsednik gospodarske zbornice v Aachenu Hans Croon o evropskih rezervah. V procvitajočem narodnem gospodarstvu v industrijo preusmerjenih državv je našla srednjeevropska industrija nova dodatna tržišča za svoje proizvode. Najboljši dokaz tega je že močno industrijalizirana Madžarska.

Misli

Če žanješ v življenju uspehe, te spoznavajo ljudje, če žanješ neuspehe, spoznavaš ti ljudi.

*

Bolje je ženiti očeta kakor možiti mater.

*

Bolje je ciganско voziti se kakor gosposko hoditi peš.

*

Ženske lažejo s svojimi lepimi ustmi, moški pa pismeno.

*

Najboljša ženska ni tista, ki se najmanj o nji govori, temveč tista, ki najmanj govori.

Za mnoge znance človek ne ve, kako je prišel do njih, še manj pa, kako bi se jih zopet odkrižal.

*

Moški je igralec, ki stalno izgublja, pa je vedno prepričan, da dobiva.

*

Prijaznost je jezik, ki lahko z njim govore nemi, gluhi ga pa lahko razumejo.

*

Če hočeš točno vedeti, koliko je vreden denar, si ga izposodi.

*

Kdor se dvakrat spotakne ob isti kamen, zasluži, da si zlomi vrat.

*

Pred prazno blagajno in krepost ni treba postavljati straže.

*

Večno žensko: kaj naj oblečem?

*

Ženska popušča v ljubezni, moški zaradi ljubezni.

*

Od tod se moram izmotati — se spomni miš šele potem, ko se ujame v past.

Križanka št. 84

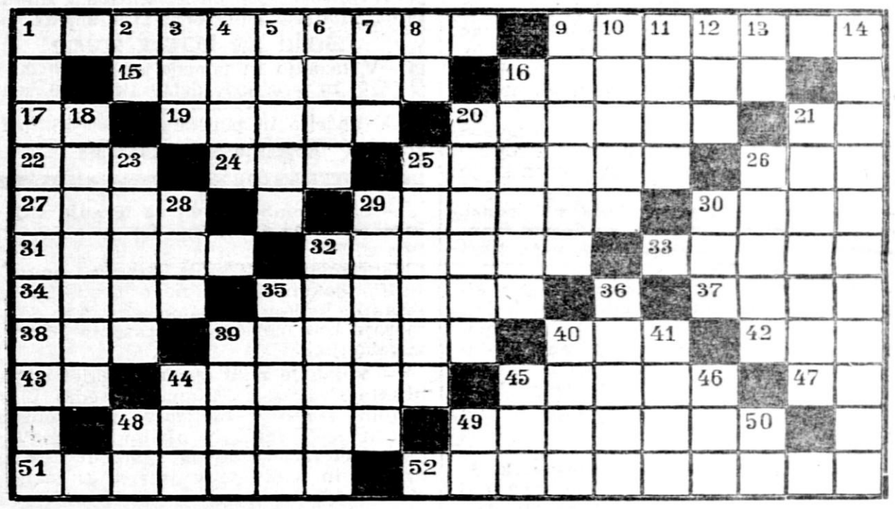

Besede pomenijo:

V o d o r a v n o: 1. celina, 9. mesto na Koroškem, 15. odvzemati, jemati del pripadajočega, osporavati, 16. redovniki, 17. kazalni zaimek, 19. svojilni zaimek, 20. ne v celoti, 21. začetek zmešnjave, 22. moli (lat), 24. žensko ime, 25. z mastjo ali tekočino obdana, napolnjena, 26. latinski pozdrav, 27. južno sadje, 29. kos lesa, železa 30. svetopisemska oseba, 31. bivši predsednik španske republike, 32. napolnjena, pripravljena na strel, 33. uradnik, ki išče stranke na terenu, tudi policijski nameščenec, 34. germansko pleme, ki se je pojavilo in izginilo ob preseljevanju narodov, 35. srbsko moško ime, 37. ljubkujoča oblika imena pod 24. vodoravno, 38. žensko ime, 39. mesto v Slavoniji, 40. mesec, 42. zrak (začetni zlogi v tujkah, besedah, ki pomenijo predmet v zvezi z zrakom), 43. povratni zaimek, 44. vrtnina, 45. neobdelan neolikan, 47. sredi tokave, 48. škilasta (lj je ena črka), 49. zajedalec, bitje, ki živi na račun drugega, 51. država v USA, 52. zdravstveni zavod (množ.)

N a v p i č n o: 1. pristanišče v Čilu, 2. sportna kratica, 3. rastlinska bodica, 4. brezpravni podložniki, 5. evropsko glavno mesto, 6. majhno okno, 7. ime naše filmske igralke, 8. njej, 9. najmanjši sestavni del organizma, 10. osnova za računanje, 11. glavno mesto v Južni Ameriki, 12. medmet, 13. osebni zaimek, 14. utrditi s posebnim gradbenim materijalom, položiti trdno osnovo, 16. tuje žensko ime (množ.) 18. država v USA (množ.). 20. vrtna roža, 21. prva pomladna cvetica, 23. žensko ime, 25. vzklik, 26. borilnica, igrišče, 28. nasprotje drugih, 29. slikarjeva potrebščina, 30. turški gospodar, 32. nasprotje višave, 35. prosim, izpolnjujem versko dolžnost, 36. utežna enota za dragotine, 39. obdelana zemlja (lj je ena črka), 40. pritok Drave na hrvatsko- madžarski meji, 41. moško ime, 44. pripadnik slovanskega naroda, 45. pritok Visle v Galiciji, 46. naprišče, izvor, 48. barij, 49. veznik, 50. osebni zaimek.

*

REŠITEV KRIŽANKE ŠT. 83

V o d o r a v n o: 1. lava, 3. dete, 7. porotniki, 10. Ala, 11. rok, 14. kapitalen, 17. Ur, 18. kot, 19. lo, 22. diagonala, 25. teren, 28. kantilena, 31. až, 32. ali, 33. as, 36. avdijenca, 39. tri, 40. dar, 43. milijarda.

N a v p i č n o: 1. lipa, 2. Vera, 4. emir, 5. epik, 6. Ita, 8. oltar, 9. kozel, 12. čik, 13. pat, 14. Kurdi, 15. tovor, 16. nosač, 20. mat, 21. ran, 23. gesta, 24. nagli, 26. laž, 27. Una, 28. karat, 29. Ilija, 30.. Askar, 34. Edi, 35. OND, 37. vrli, 38. cand., 41. II, 42. da.

GEORGES OHNET:

PRODAJALEC STRUPOV

ROMAN

103

Kristijan se pa za njeno grozo ni prav nič zmenil. Sedel je na tram in zdelo se je, da ne sliši in ne vidi nič. Kar je plamen zajel sod, ki ga je ob strahovitem poku razneslo. Na tisoče ognjenih jezikov je švignilo proti stropu. Razneslo je še en sod, potem je pa vse utonilo v plamenih in dimu.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Dva meseca pozneje se je Vertemousse vrnil s svojih lovskih pohodov v svoj pariški klub. Srečal je Clamirona, ki ga je takoj prijel pod roko in odvedel v stranski salon.

— Ah, kako nestrpno sem te pričakoval. Zdaj mi moraš vse povedati, saj si bil vendar v Gournevillu v trenutku, ko se je pripetila ta strašna nesreča.

— Da, bil sem tam. Ne morem pa trditi, da bi mi bili prijetni taki spomini. Želel bi bil, da bi se bilo zgodilo vse drugače.

— Seveda, seveda... toda bil si tam. Tako torej veš točno, kako se je vse to zgodilo.

— Ah, dragi prijatelj, prosim te, samo name se nikar ne zanašaj. To je bil zame nepopisno mučen dogodek. Poleg tega pa tudi veš, da smatram obljubo molčečnosti za svojo prvo dolžnost.

— Kaj hočeš biti tako trdovraten tudi do svojega starega prijatelja, do Clamirona? Nikar se ne boj, Vertemousse, saj ne bom nikomur povedal, da si mi to zaupal. Pripoveduj torej... saj imam vendar pravico zvedeti vse. Kristijanu sem bil brat, a tej ubogi Etiennetti sem bil kakor oče. Ah, to je bila sijajna prijateljica, ta Etiennetta. Kako nenadomestljiva izguba za razuzdanost! Ali je res, da jo je Kristijan namenoma sežgal liki snop slame?

— Da, — je pritrdil Vertemousse tiho, — vse kaže, da jo je izvabil v žganjarno. Kako, tega seveda nihče ne ve. In tam, v kleti, v navalu divje pijanosti, je zažgal alkohol ter zgorel z njo vred v njem nalik novemu Sardanapalu.

— Kako estetična primera! Vidim, da se spoznaš na zgodovino. Ali pa ni nihče poskusil ukrotiti požara?«

— Ah, če bi bil videl to! Vernier, njegova žena, Raymond in jaz smo se tedaj vračali s kočijo iz Montereaua, ko...

— Kakšno naključje!

— In že od daleč smo opazili na obzorju oblak dima, potem plemene in končno, ko smo se bližali žganjarni, cele snope isker, ki so se dvigale liki ognjemet visoko pod nebo... Vprašali smo se: — Kaj neki se je tam zgodilo? Toda Vernier je takoj uganil. Vzkliknil je: Žganjarna gori! In zdirjali smo proti Saint-Remy. Ah, dragi moj, ko smo prispeli tja, so bile kleti, delavnice, skratka vse je bilo v plamenih. Likerji, aperitivi, absinth, vsi najboljši izdelki tega podjetja so tekli nalik ognjeni reki v Seino, ki je vse te sijajne pijače požirala v polnih duških. In pozneje smo se lahko prepričali, kako učinkujejo izdelki našega dragega Verniera na organijem... Pod moretskim mostom je plavalo na tisoče blestečih ribic s trebuhi navzgor. Ves bodoči ribolov je bil mahoma uničen. In pomisli, voda v reki je bila z likerji tako prepojena, da so celo v Melunu ljubitelji teh pijač ležali na trebuhih ter pili in pili. Cela dva dneva prebivalcem tistih krajev absinth in aperitiv nista bila nič posebnega. A gladina reke se je v solnčnih žarkih lesketala liki opal.

— Kaj pa Vernier, kaj je dejal, ko je videl, da njegovo podjetje gori? Ali je tudi vedel, da je sredi tega požara njegov edini sin?

— Zvedel je to kaj kmalu, povedal mu je to njegov ravnatelj, ki mu je obenem sporočil, da je s Kristijanom tista dama iz gradu Dammarie... in to je bil za nas žarek upanja. Spogledali smo se...

— In bili ste ene misli: Da je Kristajan sam zažgal.

— Da.

— No, temu se prav za prav ne čudim. Nekoč mi je prišlo nekaj podobnega na misel. Saj vendar veš, dragi moj, da je bila Etiennetta zelo hladna do Kristijana. In če je bil vsaj en trenutek, ko je jasno videl igro svoje bivše ljubice, tako dobre prijateljice, je zelo verjetno — saj smo vsi poznali njegovo naglo jezo in nasilnost, kadar ga je imel preveč pod kapo — da je sklenil storiti vsemu konec.

— Gotovo si lahko tudi misliš, da je bilo storjeno vse, da bi požar pogasili. Poklicani so bili gasilci iz Fontainebleaua in Meluna in cele tri dni so brizgalne brizgale mogočne curke vode, da bi zalili goreče ruševine... Ravnatelj žganjarne Moulin je podvojil vnemo in celo neki smešni človeček, režiser njihovih posestev Tharde se je izkazal pravega junaka. Potegnili so ga iz plamenov šele v zadnjem trenutku, lase in brke je imel vse obžgane, ker se je hotel za vsako ceno prebiti do Kristijana.

— Vedeli ste torej, v katerem delu žganjarne se mudi?

— Videli so ga delavci, ko je šel proti kletem. Toda prav tam je divjal požar najbolj. Vse prizadevanje je bilo zaman.

— Ali so našli njegovo truplo?

Urejuje Josip Zupančič — Za Narodno tiskarno Fran Jeran — Za inseratni del lista: Ljubomir Volčič — Vsi v Ljubljani